

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 28 lutego – 1 marca 2014 r.
na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych w formie studiów niestacjonarnych na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Zarządzania
Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciecha Korfantego w Katowicach.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA - dydaktyka
członkowie:

- dr hab. Wojciech Downar - członek PKA – ekspert 1 – dydaktyka
- prof. dr hab. Anna Czubała – ekspert PKA – ekspert 2 – kadra
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Tomasz Kocoł – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Zarządzania Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciecha Korfantego w Katowicach na kierunku „*zarządzanie*” odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014.

Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2003 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 84/2003 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lutego 2003 r.). Kolejna ocena, która odbyła się w roku 2008, zakończyła się również wydaniem oceny pozytywnej Uchwałą Nr 529/2008 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2008 r.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunku *zarządzanie i marketing* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-3-0145/TBM/94 z dnia 17

marca 1994 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych w Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej w Katowicach. Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 października 2002 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej aktualnym brzmieniu tj. Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfatego w Katowicach.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów drugiego stopnia Uczelnia otrzymała decyzją Ministra Edukacji Narodowej w dniu 4 grudnia 1997 r. (nr DNS-1-0145/398/TBM/97).

24 października 2005 roku Wydział Zarządzania GWSH otrzymał na mocy decyzji Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (nr decyzji: BCK-II-V-1417/2005), uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Misja i strategia Uczelni została zatwierdzona przez Senat – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – po pozytywnym ich zaopiniowaniu przez Założyciela - Uchwałą Nr 6 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Misji i Strategii rozwoju Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciech Korfatego w Katowicach na lata 2012 – 2020.

Misja Uczelni wiąże się z działalnością akademicką w wymiarze europejskim, W nauczaniu i wychowywaniu młodzieży Uczelnia dąży do przekazywania najnowszej wiedzy, etosu rzetelnej pracy oraz odpowiedzialności wobec społeczeństwa, a w badaniach naukowych kieruje się poszanowaniem prawdy oraz pożytkiem społecznym.

Natomiast na Wydziale Zarządzania – Uchwałą Nr 7 Rada Wydziału w dniu 18 lutego 2014 r. zatwierdziła Strategię Rozwoju Wydziału Zarządzania Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. Wojciech Korfatego w Katowicach na lata 2014 – 2020.

Uchwała Senatu oraz Uchwała Rady Wydziału w sprawie misji i strategii została podjęta już po decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie utworzenia kierunku *zarządzanie*.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu i Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia Wydziału Zarządzania GWSH wpisuje się ściśle w ramy określone przez strategię rozwoju całej Uczelni. Zakłada ona sześć głównych celów o charakterze strategicznym i dotyczą one:

1. Podejmowania działań zmierzających do umocnienia samodzielności wydziału w głównych obszarach jego działalności poprzez zapewnienie rozwoju naukowego własnej kadry oraz podejmowanie starań mających na celu pozyskanie nowych nauczycieli akademickich [...].
2. Zwiększenia poziomu z informatyzowania wydziału poprzez rozbudowę i modernizację posiadanej już przez niego infrastruktury informatycznej [...].
3. Zapewnienia różnorodności oraz wysokiej jakości oferowanych przez wydział usług edukacyjnych poprzez systematyczne podnoszenie jakości kształcenia na wydziale [...].
4. Zaktywizowania działalności naukowo-badawczej kadry akademickiej wydziału poprzez zwiększenie wsparcia udzielanego pracownikom akademickim [...].
5. Zintensyfikowania współpracy wydziału z jego bliższym i dalszym otoczeniem naukowym i gospodarczym [...].
6. Kształtowania na wydziale przyjaznego środowiska akademickiego poprzez zapewnienie swoim pracownikom akademickim możliwości rozwoju naukowego, kreowanie wśród

pracowników wydziału postaw pro-studenckich oraz stworzenie studentom sprzyjających warunków dla ich intelektualnego rozwoju.

Koncepcja kształcenia na kierunku Zarządzanie w GWSH, zgodnie z misją Uczelni i strategią Wydziału, zakłada kształcenie wysoko wyspecjalizowanej kadry zarządzającej, wyposażonej w wiedzę i umiejętności pożądane na rynku pracy, zdolnej do podejmowania wyzwań zawodowych w przedsiębiorstwach prywatnych i państwowych, tak produkcyjnych jak też usługowych, w organizacjach gospodarczych oraz strukturach administracyjnych Regionu, jak również menedżerów zdolnych do prowadzenia własnych firm, wyposażonych w kompetencje odpowiadające oczekiwaniom rynku pracy. Dlatego też w kształtowaniu koncepcji kształcenia znaczący udział mieli przedstawiciele różnego rodzaju instytucji i przedsiębiorstw, a także absolwenci GWSH jako interesariusze zewnętrzni, co w szczególności widać poprzez szeroką ofertę specjalności, na studiach pierwszego stopnia cztery specjalności: *Zarządzanie firmą, Marketing w przedsiębiorstwie, Logistyka i transport międzynarodowy oraz Psychologia w zarządzaniu zasobami ludzkimi*, z kolei na studiach drugiego stopnia osiem specjalności: *Biznes międzynarodowy, Marketingowe zarządzanie w przedsiębiorstwie, Logistyka i transport międzynarodowy, Psychologia w biznesie, Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Zarządzanie w administracji samorządowej oraz Zarządzanie i wycena nieruchomości*.

Koncepcja kształcenia na kierunku Zarządzanie, zgodnie z misją Uczelni i strategią Wydziału, zakłada kształcenie wysoko wyspecjalizowanej kadry zarządzającej, wyposażonej w wiedzę i umiejętności pożądane na rynku pracy, zdolnej do podejmowania wyzwań zawodowych w przedsiębiorstwach prywatnych i państwowych, tak produkcyjnych jak też usługowych, w organizacjach gospodarczych oraz strukturach administracyjnych Regionu, jak również menedżerów zdolnych do prowadzenia własnych firm, wyposażonych w kompetencje odpowiadające oczekiwaniom rynku pracy.

Prowadzenie kształcenia na kierunku zarządzanie jest dobrze wpisane w misję i strategię Uczelni i Wydziału.

1.2).

Opinie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców i absolwentów) stanowią istotny głos w opracowywaniu koncepcji kształcenia. Pozyskiwane są one na kilka sposobów: za pośrednictwem powołanej w GWSH Rady Patronackiej składającej się z przedstawicieli czołowych przedsiębiorstw i instytucji województwa śląskiego, pisemnych opinii i wskazówek pracodawców i absolwentów dotyczących programów kształcenia i treści poszczególnych przedmiotów oraz informacji o losach zawodowych absolwentów zbieranych w ramach badań ankietowych. Źródłem informacji są także opinie pracodawców o studentach GWSH, których przyjęli na praktyki.

Rada Patronacka składa się z przedstawicieli czołowych przedsiębiorstw i instytucji województwa śląskiego, a wśród nich są: SKW Trading Sp. z oo – Warszawa, Żorska Izba Gospodarcza, VAX Nieruchomości – Mikołów, Prolog, Grupa Doradczo-Szkoleniowa z Rybnika, Moto-Profil Sp. z oo Chorzów, Effective Business Chorzów, Bio-chem sp. zoo Katowice, Orbis - Halny Cieszyn, Nagrania Dźwiękowe, Szydło Stanisław Orzesze, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA Katowice, Alegan Katowice i inne.

W opracowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie* biorą udział interesariusze wewnętrzni. Ich udział w określaniu koncepcji kształcenia wynika z wewnętrznych aktów prawnych. Do najważniejszych interesariuszy wewnętrznych o istotnym znaczeniu w ustalaniu koncepcji kształcenia należą m.in.: Rektor, Senat, Dziekan Wydziału Zarządzania, Rada Wydziału, Katedra Zarządzania i Marketingu, samorząd studencki. Ponadto funkcjonująca Rada Uczelni ma również kompetencje w zakresie tworzenia nowych

kierunków studiów. Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* jest przedmiotem procedur przewidzianych w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, jak również zagadnienia programowe znajdują się w kompetencji podmiotów WSZJK, m.in. Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia, Komisji ds. Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni oraz Wydziału, itd.

Formalny udział interesariuszy zewnętrznych jest zapewniony poprzez funkcjonującą przy Uczelni Radę Patronacką, składającą się z przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji regionu. Wydział zbiera również opinie o rynku pracy i o ofercie kształcenia poprzez badanie ankietowe w ramach badania losów zawodowych absolwentów oraz poprzez przedsiębiorstwa i instytucje, w których studenci Wydziału odbywają praktyki. Zakres współpracy Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi przybiera różne formy, co pozwala stwierdzić, że Uczelnia jest rozpoznawalna na lokalnym i regionalnym rynku pracy, co przekłada się na pozyskanie informacji o potrzebach edukacyjnych otoczenia i pozwala wykorzystać je w ustalaniu koncepcji kształcenia na kierunku "zarządzanie".

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia kierunku zarządzanie wykazuje spójność z misją Uczelni, strategią Wydziału i Uczelni poprzez oferowanie specjalności uwzględniających oczekiwania rynku pracy.

1.2) W budowaniu koncepcji kształcenia bierze udział kadra akademicka, studenci poprzez udział w gremiach współpracujących na rzecz budowania i doskonalenia jakości kształcenia, a także Rada Patronacka GWSH w której biorą udział przedstawiciele pracodawców.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Zarządzania, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą na Wydziałach procedurą, tj. przez Radę Wydziału. W posiedzeniach organów kolegialnych uczestniczyli studenci. W procesie tworzenia kierunku uczestniczyli interesariusze wewnętrzni, nie brali udziału natomiast zewnętrzni interesariusze.

Na mocy Uchwały nr 1 Senat w dniu 27 września 2012 r. zatwierdził programy kształcenia wraz z ich efektami prowadzonych w GWSH kierunków studiów, zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym dla kierunku *zarządzanie*.

Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała efekty kształcenia dla wszystkich kierunków prowadzonych na tym wydziale, w tym dla ocenianego kierunku *zarządzanie* (Uchwała nr 1 z dnia 27 września 2012 r.). Rada Wydziału Zarządzania na posiedzeniu w dniu 27 września 2012 r. zatwierdziła plany studiów i programy kształcenia na studiach stacjonarnych i

niestacjonarnych I i II stopnia na kierunku studiów *zarządzania* zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rad Wydziałów w czasie których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

Efekty kształcenia dla kierunku „zarządzanie” na Wydziale Zarządzania Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej w Katowicach zatwierdzone zostały na kilku poziomach. Na poziomie Wydziału Rada Wydziału Zarządzania podjęła uchwałę nr 1 z dnia 27.09.2012 r. zatwierdzającą plany studiów, programy kształcenia i efekty kształcenia dla kierunku „zarządzanie”, studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia. Treść uchwały obejmuje wszystkie istotne elementy programu kształcenia, jednak brak jest odniesienia do załącznika. W załączniku powinny znajdować się pełne teksty wszystkich elementów programu kształcenia, które są przedmiotem uchwały. Wszystkie te elementy zawiera osobny dokument pod nazwą „Program kształcenia na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku „zarządzanie”. Jednak z dokumentu nie wynika, że jest on załącznikiem do ww. uchwały. Wymaga to doprecyzowania ponieważ w uchwale powinno być jednoznacznie określone jaki program kształcenia został uchwalony przez Radę Wydziału. Ponadto w treści uchwały stosowana jest nieprecyzyjne nazewnictwo. Według § 3 Rozporządzenia Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia „Program kształcenia dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz dla określonego profilu lub profili kształcenia na tym kierunku obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia i program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów”. Dlatego też efekty nie są odrębnym elementem, lecz częścią programu kształcenia.

Efekty kształcenia zostały również uchwalone na poziomie Uczelni. Zgodnie z warunkiem określonym w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, efekty kształcenia dla kierunku „zarządzanie” zostały określone przez Senat uchwałą nr 1 z dnia 27.09.2012 r., która zatwierdziła program kształcenia wraz z efektami kierunkowymi. „Program kształcenia” jest osobnym dokumentem stanowiącym załącznik do uchwały Senatu, a z kolei plany studiów stanowią załącznik do „Programu kształcenia”.

Kierunek „zarządzanie” został wyodrębniony z obszaru nauk społecznych, a efekty kierunkowe zostały przyporządkowane do dziedziny nauk ekonomicznych, w dyscyplinach nauk o zarządzaniu oraz ekonomia. Przypisanie kierunku jest zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Opis kierunkowych efektów kształcenia odnosi się treściowo zarówno do dyscypliny nauk o zarządzaniu, jak i ekonomii. Opis zdecydowanej większości efektów kierunkowych nawiązuje bezpośrednio do nauk o zarządzaniu. Pojedyncze efekty nawiązują do zagadnień ekonomicznych, w szczególności mikroekonomii.

Wydział nie sformułował osobnych efektów dla specjalności, natomiast efekty przedmiotowe są sformułowane w kartach poszczególnych przedmiotów w części „Opis efektów kształcenia”. Dla każdego przedmiotu sformułowanych jest średnio pięć efektów, z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Opis efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego, zarówno na poziomie kierunku jak i poszczególnych przedmiotów (oraz modułu praktyki) jest zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz z obowiązującymi zasadami budowy programu kształcenia.

Sformułowane efekty kształcenia zarówno dla studiów I, jak i II stopnia pozwalają Wydziałowi na realizację założeń koncepcji rozwoju kierunku, m.in. w doskonaleniu programów kształcenia, uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej poprzez rozszerzenie oferty przedmiotów fakultatywnych czy elastyczne kształtowanie oferty specjalnościowej.

Efekty kształcenia sformułowane są na dwóch poziomach: kierunku oraz poszczególnych przedmiotów. Dla ocenianego kierunku dla studiów I stopnia zostało sformułowanych łącznie 39 efektów kierunkowych (W-21, U-12 oraz KS-6). Dla studiów II stopnia zostało sformułowanych łącznie 36 efektów kierunkowych (W-16, U-12 oraz KS-8). Przy formułowaniu efektów kierunkowych zostały wykorzystane wszystkie efekty obszarowe przewidziane dla obszaru nauk społecznych, z uwzględnieniem ich struktury (wiedza, umiejętności i kwalifikacje społeczne). Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi i obszarowymi są dobrze zidentyfikowane i zachowana jest zasada, że efekt kierunkowy jest uszczegółowieniem efektu (efektów) obszarowych, z których został wyodrębniony.

W opisie kierunkowych efektów kształcenia występuje również właściwa zależność pomiędzy stopniem trudności efektów sformułowanych dla studiów I oraz II stopnia. Efekty kierunkowe są określone zgodnie z opisem efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych (Załącznik nr 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego).

Założeniem koncepcji kształcenia na kierunku „zarządzanie” jest kształcenie wysoko wyspecjalizowanej kadry, w obszarach zgodnych z potrzebami rynku pracy. Program kształcenia, w tym dobór specjalności, zakłada nabycie przez absolwenta stosunkowo szerokiego zakresu wiedzy oraz umiejętności pozwalających mu na pracę w przedsiębiorstwach, jak również w instytucjach administracyjnych i gospodarczych regionu oraz na prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w opisach (kartach) poszczególnych przedmiotów. Dla każdego z przedmiotów zostało sformułowanych na ogół od 5 do 10 efektów przedmiotowych z uwzględnieniem ich struktury. Dotyczy to zarówno opisów przedmiotów na studiach I jak i II stopnia. Efekty przedmiotowe są sformułowane w sposób dosyć konkretny. W sporadycznych przypadkach zdarza się, że efekt przedmiotowy jest zbyt ogólny (np. „Opisuje podstawowe zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa w powiązaniu z jego otoczeniem” – efekt przedmiotowy „Finanse przedsiębiorstwa”). W karcie opisu przedmiotu znajduje się szczegółowe odniesienie każdego efektu przedmiotowego zarówno do efektu kierunkowego, jak również obszarowego, co tworzy spójny system współzależności efektów przedmiotowych i kierunkowych.

W planie studiów nie ma wyodrębnionych modułów (grup przedmiotów), dla których sformułowane byłyby osobne efekty kształcenia.

Program kształcenia dla studentów trzeciego roku studiów licencjackich prowadzony jest w oparciu o standardy kształcenia, które obowiązywały w chwili rozpoczęcia toku studiów (r.a. 2011/2012). Dla tego cyklu studiów opracowany był pakiet informacyjny, w którym zawarty jest opis sylwetki absolwenta studiów pierwszego stopnia kierunku „zarządzanie” w GWSH. Opis ten zawiera charakterystykę każdej ze specjalności wraz z opisem jej celów oraz perspektyw zawodowych absolwenta. Program studiów na kierunku „zarządzanie” nie zakłada nabycia uprawnień do wykonywania zawodu.

Wydział dla programu kształcenia na kierunku „zarządzanie” opracował matrycę efektów kształcenia, która wraz z informacją zawartą w opisie przedmiotów pozwala stwierdzić, że poprzez realizację efektów przedmiotowych zostaną osiągnięte założone

kierunkowe efekty kształcenia. W opisach przedmiotów zarówno dla programu studiów I, jak i II stopnia, znajduje się część „Realizacja efektów kształcenia”, która w sposób szczegółowy dla każdego efektu przedmiotowego określa: jego odniesienie do efektu kierunkowego, do efektów obszarowych oraz do treści programowych. Ponadto dla każdego efektu przedmiotowego określone jest za pomocą jakiego narzędzia dydaktycznego efekt jest osiągnięty oraz jaki jest sposób jego weryfikacji.

Pewne wątpliwości mogą budzić niektóre zależności między efektami kierunkowymi a przedmiotowymi oraz treściami kształcenia. Na studiach II stopnia efekt Z2_W-15 („Posiada poszerzoną wiedzę o strukturach i finansowych aspektach zarządzania w biznesie”) jest realizowany przede wszystkim przez studentów, którzy wybiorą specjalność „Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw”. Dla pozostałych studentów efekt ten będzie realizowany tylko przez przedmiot „Zarządzanie strategiczne”. Treści programowe tego przedmiotu nie wskazują na zagadnienia finansowych aspektów zarządzania w biznesie. Podobnie jest z efektem Z2_W14 („Posiada wiedzę o wartości podmiotów podlegających wycenie, metodach tej wyceny i czynnikach ją kształtujących”). Efekt ten jest realizowany tylko przez jeden przedmiot z modułu kształcenia przedmiotów wspólnych dla wszystkich specjalności, tj. „Przedsiębiorczość”, natomiast treści tego przedmiotu nie obejmują zagadnień związanych bezpośrednio z tym efektem. Ponadto jeden z efektów w zakresie umiejętności (Z2_U12 „Potrafi poprawnie posługiwać się terminologią naukową, w języku polskim i w języku obcym, z zakresu nauk ekonomicznych”) nie ma odniesienia do tematyki pozwalającej na naukę terminologii w języku obcym. Praktycznie żaden z przedmiotów przypisanych do tego efektu nie zawiera treści w języku obcym, a w programie kształcenia nie ma na II stopniu lektoratów z języka obcego, a oferta wykładów w języku angielskim jest bardzo zmienna i ma charakter wykładów do wyboru.

Pozostałe odniesienia przedstawione w matrycy, zarówno dla studiów I, jak i II stopnia są logiczne i na ich podstawie można stwierdzić, że osiągając dany efekt przedmiotowy student realizuje efekt kierunkowy ujęty w matrycy. Każdy z efektów kierunkowych jest na ogół realizowany przez kilka lub nawet kilkanaście przedmiotów.

Praktyki studenckie znajdują się w planie studiów I stopnia. Dla praktyki zawodowej Wydział opracował opis modułu, który obejmuje opis celów oraz efektów tego modułu. Dla praktyki sformułowanych zostało osiem efektów (dwa dla wiedzy, trzy dla umiejętności oraz trzy dla kompetencji społecznych). Struktura efektów kształcenia oraz ich opis jest prawidłowy, dobrze oddający istotę praktyk zawodowych. Podobnie jak w przypadku innych przedmiotów, w opisie modułu oraz w tablicy odniesień pokazane jest, które efekty kierunkowe są realizowane poprzez odbywanie praktyk. Realizacja celów oraz efektów założonych w opisie modułu praktyk zawodowych przyczynia się do osiągnięcia założonych efektów kierunkowych.

Podsumowując można stwierdzić, że efekty sformułowane dla modułów (przedmiotów oraz praktyki zawodowej) są powiązane z efektami ogólnymi (kierunkowymi) i umożliwiają ich realizację, za wyjątkiem powyżej wskazanych niedociągnięć.

Opis założonych efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”, stanowiący część programu kształcenia jest dostępny w Dziale Rektorskim, gdzie znajdują się dokumenty związane z tokiem kształcenia, w tym stosowne uchwały Senatu i Rady Wydziału. Ponadto efekty przedmiotowe są dostępne w sylabusach przedmiotów. Studenci, po zalogowaniu się, mają dostęp do informacji o dotychczasowym przebiegu studiów, łącznie z kartami opisów przedmiotów.

Efekty kształcenia dla kierunku zarządzanie zostały wpisane do programu kształcenia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia (zatwierdzonego uchwałą Senatu

GWSH z dnia 27 września 2012 r.). Opis kierunkowych efektów kształcenia nie został opublikowany na stronie internetowej Uczelni, dlatego należy uznać, że nie został on prawidłowo udostępniony studentom. Podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA studenci potwierdzili, że nie zapoznawali się z kierunkowymi efektami kształcenia ani z programem kształcenia, uznając te dokumenty za mało istotne. Zaleca się jednak Uczelni zwiększenie zaangażowania w upowszechnianie wśród studentów wiedzy na temat efektów kształcenia np. poprzez rozbudowanie zakładki „jakość kształcenia” na stronie internetowej Uczelni.

Studenci mają dostęp do sylabusów wszystkich kursów opublikowanych w „Wirtualnym Dziekanacie (EHMS)”, na którym każdy student posiada swoje indywidualne konto. Studenci obecni na spotkaniu w większości potwierdzili, że nie zapoznają się z sylabusami kursów, ponieważ całą wiedzę na temat danego kursu czerpią z informacji przekazywanych przez prowadzących zajęcia. Studenci potwierdzili, jednak że nauczyciele akademicy bardzo często omawiają sylabusy kursów na pierwszych zajęciach, co należy ocenić pozytywnie. Po dokonaniu analizy kilku przedstawionych przez Uczelnię sylabusów należy stwierdzić, że zawierają one cele i efekty kształcenia.

2.2).

Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kierunkowe sformułowane są w sposób stosunkowo ogólny, ale umożliwiając ich weryfikację za pomocą określonych w opisach przedmiotów metod. Podobnie prawidłowy jest sposób sformułowania efektów przedmiotowych. Jedyne w pojedynczych przypadkach, wskazanych w punkcie 2.1. występują uchybienia, mogące mieć wpływ na weryfikację efektów kierunkowych.

Studenci podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA potwierdzili, że rzadko samodzielnie zapoznają się z efektami kształcenia przypisanymi do każdego kursu. Częściej zdarza im się to robić na pierwszych zajęciach wraz z nauczycielem akademickim. W odpowiedzi na pytanie, studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym potwierdzili, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i są w pełni sprawdzalne. Ponadto, warto podkreślić, że studenci podczas spotkania z zespołem wizytującym potwierdzili, że zawsze na pierwszych zajęciach prowadzący informują ich jaką wiedzę i umiejętności będą mogli zdobyć podczas zajęć.

Podsumowując, po analizie przedstawionej dokumentacji oraz wypowiedzi studentów należy stwierdzić, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

2.3)

Podstawowe zasady oraz narzędzia oceny efektów kształcenia zawarte są w dokumencie „Procedura organizacji i weryfikacji programu kształcenia na studiach wyższych prowadzonych w GWSH im. W. Korfatego w Katowicach”. W dokumencie tym zostały określone działania które są kluczowe z punktu widzenia weryfikacji efektów kształcenia (m.in. analiza wyników ankiet, analiza ocen wystawianych z zaliczeń i egzaminów). Na podstawie otrzymanej informacji można stwierdzić, że system oceny efektów kształcenia przewiduje właściwe działania, które są w rzeczywistości realizowane przez Wydział. Dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia (m.in. efekty kierunkowe, karty opisu przedmiotów, stosowne uchwały, itp.) są ogólnodostępne niektóre w formie elektronicznej (w systemie e-dziekanatu) lub w formie wydruków w Dziale Rektorskim.

Każdy prowadzący kurs na ocenianym kierunku studiów, uprawniony jest do przyjęcia własnych kryteriów jego zaliczenia w odniesieniu do uprzednio ustalonych efektów kształcenia. Kryteria te muszą jednak mieścić się w instytucjonalnych ramach określonych

przez akty wewnętrzne Uczelni, w tym głównie Regulamin studiów. Każdy nauczyciel akademicki, na pierwszych zajęciach tłumaczy studentom w jaki sposób nastąpi zaliczenie przedmiotu oraz przedstawia kryteria zaliczenia, co potwierdziły opinie uzyskane od studentów podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA.

Studenci mają świadomość na jakie zagadnienia muszą zwrócić szczególną uwagę aby zaliczyć kurs, co ocenia się pozytywnie. Zdaniem studentów egzaminy przeprowadzane w GWSH w Katowicach w rzeczywistości sprawdzają wiedzę i umiejętności wymagane do zaliczenia. W ich ocenie w większości przypadków egzaminy wymagają dokładnego przygotowania. Wielu studentów zrezygnowało ze studiów z powodu wysokich wymagań egzaminacyjnych. Wśród najbardziej wymagających kursów wymienianych przez studentów znalazły się te o matematycznym charakterze takie jak statystyka, finanse i matematyka. Z analizy struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej przedstawionej przez Wydział wynika, że studenci najczęściej otrzymują oceny dostateczne i bardzo dobre. Oceny niedostateczne występują rzadziej jednak jest ich stosunkowo dużo, co świadczy o rzetelnym podejściu Uczelni do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że nie spotkali się z sytuacją, w której nauczyciel akademicki nie przestrzegałby przyjętych na pierwszych zajęciach kryteriów zaliczenia. Studenci zawsze wiedzą czego mogą spodziewać się na egzaminie, a zakres pytań nie wykracza poza zakres materiału podanego na pierwszych zajęciach lub w sylabusie. Studenci stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z takiego podejścia do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, co należy ocenić pozytywnie.

W opinii studentów przyjęte przez prowadzących zajęcia formy ich zaliczania są różnorodne. Są to egzaminy testowe, egzaminy polegające na formułowaniu odpowiedzi na pytania otwarte oraz egzaminy ustne. Studenci potwierdzili, że w większości przypadków formy zaliczania kursów są odpowiednio dostosowane do prezentowanych efektów i treści kształcenia. Różnorodność i adekwatność w podejściu do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie.

Procedura dyplomowania została opisana w osobnym Regulaminie przygotowywania i oceny prac promocyjnych. Studenci ostatniego roku studiów potwierdzili, że znają tę procedurę, ponieważ jest im ona szczegółowo tłumaczona przez promotorów na pierwszym seminarium dyplomowym, co należy ocenić pozytywnie. W szczególności warto zwrócić uwagę na załącznik nr 1 do Regulaminu, który określa wymogi stawiane pracom dyplomowym w GWSH. Studenci uznali informacje zamieszczone w załączniku za przydatne pod kątem przygotowywania prac dyplomowych.

Studenci podczas spotkania z zespołem wizytującym stwierdzili, że osiągnięte przez nich efekty kształcenia są możliwe do zweryfikowania w czasie odbywania praktyk studenckich czy pracy zawodowej. Studenci Ci w czasie spotkania z zespołem wizytującym ocenili, że dzięki praktycznym umiejętnościom zdobywanym na studiach, lepiej radzą sobie w pracy i w swojej działalności, co należy ocenić pozytywnie.

System weryfikacji efektów kierunkowych i przedmiotowych pozwala na sprawdzenie wszystkich kategorii efektów. W kartach przedmiotów znajduje się część „Realizacja efektów kształcenia”. W części tej, w ujęciu tabelarycznych znajduje się szczegółowa informacja pozwalająca na odniesienie danego efektu przedmiotowego do efektów kierunkowych, na określenie jakie treści i narzędzia dydaktyczne realizują dany efekt oraz jaki jest sposób oceny danego efektu. Efekty przedmiotowe analizowane w tabeli obejmują podział na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, dlatego też można stwierdzić, że sposoby weryfikacji obejmują wszystkie kategorie efektów.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, dyplomy oraz karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

W suplementach:

- *W pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – wskazane byłoby zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje Uczelnia, niepełna jest również nazwa Uczelni (brak nazwy miasta);*
- *W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia w ust. 3 – Warunki przyjęcia na studia – w przypadku studiów drugiego stopnia niewłaściwie zostały określone warunki przyjęć na te studia (**posiadanie świadectwa dojrzałości lub dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (...)**);*
- *W pkt. IV - Informacje o treści studiów - w ust.3 nadal (podobnie jak w roku 2008) brak jest podziału wszystkich przedmiotów, ocen i punktów ECTS, jakie student zrealizował w procesie kształcenia, na semestry oraz rok akademicki;*
- *Wskazane jest, aby suplementy były podpisywane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, tj. dziekana wydziału.*

Przechowywanie efektów kształcenia. W Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach obowiązują zapisy Instrukcji Kancelaryjnej zatwierdzone na mocy Zarządzenia 34/2009 Rektora z dnia 9 listopada 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Instrukcji Kancelaryjnej, której celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych i archiwalnych. Instrukcje te określają zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Po upływie okresu przechowywania, tj. 2 lat od końca roku kalendarzowego w którym sprawa została zakończona, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Natomiast procedury dotyczące archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia zostały zatwierdzone na mocy Zarządzenia Rektora z dnia 19 września 2013 r. w sprawie archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. Z przepisów tych wynika, iż nauczyciel jest obowiązany przechowywać sprawdzane prace do końca kolejnego semestru.

Taki system weryfikacji efektów kształcenia jest prosty i należy go ocenić pozytywnie. W oparciu o określone w sylabusie zależności można stwierdzić, że każdy efekt jest możliwy do zweryfikowania, dla wszystkich przedmiotów w toku studiów, również dla modułu praktyk zawodowych.

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację zakładanego programu kształcenia, w tym procesie dyplomowania. Do najczęściej stosowanych sposobów oceny przedmiotowych efektów kształcenia, które określone są w sylabusach należą dwie kategorie oceny: formująca i podsumowująca. W ramach tych kategorii ocen wyróżniono m.in.: ocenę przygotowania do ćwiczeń, ocenę umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji opracowanego projektu (indywidualnie i zespołowo), ocenę aktywności podczas zajęć, dyskusję, ocenę opanowania materiału będącego przedmiotem wykładu, ocenę poprawności merytorycznej projektu oraz testu teoretycznego z zakresu ćwiczeń. Biorąc pod uwagę, że dla każdego z efektów przedmiotowych określony jest zestaw sposobów oceny tego efektu można stwierdzić, że system ten umożliwi ocenę efektów kształcenia poprzez realizację poszczególnych przedmiotów w procesie kształcenia.

W celu oceny stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia Zespół Oceniający przeanalizował wybrane prace egzaminacyjne i zaliczeniowe. Prace są na ogół dobrze opisane przez prowadzącego, z zaznaczoną liczbą punktów za poszczególne pytania, ze wskazaniem odpowiedzi błędnych. Treści prac zaliczeniowych odpowiadają tematyce zawartej w opisach przedmiotów. Przegląd prac pozwala stwierdzić, że istnieje możliwość zweryfikowania przedmiotowych efektów kształcenia za pomocą metod, które są założone w opisach przedmiotów.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania. Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich i magisterskich.

Na studiach I stopnia przeanalizowano tematykę prac łącznie 151 absolwentów kierunku „zarządzanie”. Tematyka prac licencjackich obejmuje przede wszystkim zagadnienia zarządzania, marketingu i logistyki. Jedynie w sporadycznych przypadkach (kilka prac) tematyka prac obejmuje zagadnienia ekonomii i finansów. Na studiach II stopnia przeanalizowano tematykę prac łącznie 953 absolwentów kierunku „zarządzanie”. Tematyka prac magisterskich obejmuje również przede wszystkim zagadnienia zarządzania, marketingu i logistyki. Odsetek prac niezgodnych ze standardem kierunku „zarządzanie” jest nieco większy niż w przypadku studiów I stopnia i można oszacować go na ok. 4%. Prace niezgodne obejmują przede wszystkim zagadnienia finansów. W ogólnej ocenie tematyki prac na studiach I i II stopnia można stwierdzić, że prace niezgodne stanowią marginalny odsetek, który może jeszcze zostać zminimalizowany, gdy ocena będzie dokonywana w porównaniu do kierunkowych efektów kształcenia.

Ogólne zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów (części „Praca dyplomowa” oraz „Egzamin dyplomowy”). Regulamin studiów reguluje wszystkie główne zagadnienia związane z przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, m.in. tryb powoływania i skład komisji egzaminu dyplomowego, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, zasady oceniania na egzaminie dyplomowym, itp. Zgodnie z Regulaminem studiów, egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej i polega na odpowiedzi przez studenta na pytania z trzech obszarów tematycznych, tj.: z zakresu ukończonego kierunku studiów i specjalności, z zakresu teoretycznej części pracy dyplomowej oraz z zakresu praktycznej części pracy dyplomowej. Analiza przykładowych zestawów pytań na egzaminie dyplomowym pozwala stwierdzić, że na ogół wszystkie trzy pytania są związane bezpośrednio z pracą. Budzi to wątpliwości co do możliwości weryfikacji efektów kształcenia, również z zakresu zagadnień podstawowych i kierunkowych. Oprócz zapisów Regulaminu studiów w zakresie procesu dyplomowania, na Wydziale obowiązują dokumenty pt. „Wymogi dotyczące prac promocyjnych (dyplomowych i magisterskich) obowiązujące w GWSH im. W. Korfańtego w Katowicach” oraz „Regulamin przygotowywania i oceny prac promocyjnych oraz dyplomowania w GWSH”. Dokumenty te wraz z zapisami Regulaminu studiów tworzą wyczerpujący zestaw zasad koniecznych do przygotowania i obrony pracy dyplomowej.

Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest standardowa i zakłada, że na ocenę końcową na dyplomie składa się 50% średniej ze studiów, 25% z oceny pracy dyplomowej oraz 25% z egzaminu dyplomowego. Skutkiem przyjętej formuły są stosunkowo wysokie oceny na dyplomie, które nie mają pełnego odzwierciedlenia w ocenach z toku studiów, ale wynikają z bardzo wysokich ocen w procesie dyplomowania.

Analizując obsadę seminariów oraz dobór recenzentów, można stwierdzić, że w procesie dyplomowania jest stosunkowo mały udział samodzielnych pracowników nauki. Dotyczy to w szczególności studiów II stopnia. Promotorami obronionych prac w roku 2013

r. byli w większości doktorzy. Około 30% promotorów to samodzielni pracownicy nauki. Na studiach licencjackich odsetek ten jest jeszcze mniejszy. W licznych przypadkach nie jest zachowana zasada (dotyczy to studiów I i II stopnia), polegająca na tym, że albo promotor, albo recenzent jest profesorem. Wobec powyższego powinien zostać zwiększony udział profesorów w procesie dyplomowania, zarówno poprzez promotorstwo lub większy udział w recenzowaniu prac dyplomowych, a tym samym w składzie komisji egzaminu dyplomowego. Proces dyplomowania stosowany na Wydziale, odnosząc się do tematyki prac dyplomowych, zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz obsady seminarium należy ocenić pozytywnie, z powyższymi zastrzeżeniami.

Prawidłowości pomiaru efektów kształcenia dokonuje się m.in. poprzez analizę wystawianych ocen. Struktura średnich ocen wystawionych w sesji po semestrze letnim r.a. 2012/2013 jest zróżnicowana w zależności od poziomu kształcenia. Na studiach I stopnia struktura wystawionych ocen nie budzi zastrzeżeń. Oceny bardzo dobre stanowią 23,7% wszystkich ocen. Taki sam odsetek ocen stanowią oceny dostateczne. 7,5% to oceny niedostateczne. Na studiach II stopnia oceny są znacznie wyższe. Oceny bardzo dobre stanowią 44,7%, oceny niedostateczne 1,2%. Ocen dobrych jest 20,2% a dostatecznych 11,5%. Oceny bardzo dobre i dobre stanowią łącznie 58,6%. Taki rozkład ocen świadczy o ich zawyżaniu, czego powodem może być bądź to wyższy poziom wiedzy studentów, ale też może to świadczyć, że wiele treści jest studentom znanych z I stopnia jako podstawowe. Ten obszar weryfikacji efektów kształcenia powinien być stale monitorowany, szczególnie pod kątem przyczyn takiego stanu rzeczy.

Oceny wystawiane w procesie dyplomowania są również stosunkowo wysokie. Średnia ocena z prac dyplomowych (opinia promotora i recenzenta) obronionych w r.a. 2012/2013 wyniosła 4,51 na studiach I stopnia (niestacjonarnych) oraz 4,61 na studiach II stopnia. Bardzo wysokie są oceny wystawione na egzaminie dyplomowym. Na studiach I stopnia średnia z egzaminu dyplomowego wyniosła 4,75, a na studiach II stopnia 4,82. Tak wysokie średnie budzą wątpliwość czy rzeczywiście na egzaminie dyplomowym jest weryfikowana wiedza i umiejętności studenta. Wysokie oceny wiążą się również z faktem, że student na egzaminie dyplomowym, w większości przypadków, odpowiada tylko na pytania bezpośrednio związane z pracą dyplomową. Poszerzenie zakresu pytań, które student musi przygotować z kierunku (toku studiów) na egzamin dyplomowy spowodowałoby większe możliwości weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia.

Konsekwencją ocen z egzaminu dyplomowego oraz z sesji jest końcowa ocena na dyplomie. Ocena ta jest równie wysoka (oceny bardzo dobre stanowią 30,1% na studiach I stopnia, oraz 32,2% na studiach II stopnia, natomiast oceny dostateczne stanowią odpowiednio 2,2% oraz 0,4%). Ten obszar oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia powinien być monitorowany, w szczególności w kontekście rzeczywistego poziomu prac licencjackich oraz prezentowanego przez studentów poziomu podczas egzaminu licencjackiego.

Regulamin studiów w sposób ogólny określa podstawowe elementy związane ze sposobem oceniania. Do elementów tych należą m.in. takie części Regulaminu jak: „Zasady uzyskiwania zaliczeń i egzaminów” oraz „Zasady ogłaszania wyników”. Uczelnia określiła również bardziej szczegółowe zasady projektowania, organizacji i weryfikacji programu kształcenia w formie osobnego dokumentu. Część tych zasad dotyczy bezpośrednio wymagań, jakie są stawiane wobec przedmiotów kończących się egzaminem lub zaliczeniem (np. należyte wykonanie wszystkich zadań, projektów i referatów przewidzianych w programie przedmiotu, itp.). Określenie takich wymagań stanowi istotną pomoc w ich zobiektywizowaniu i standaryzacji. Jednak zasady te powinny być rozwinięte i dostosowane do specyfiki w opisie poszczególnych przedmiotów. W opisie większości przedmiotów nie

ma jednak określonych zasad oceny poszczególnych aktywności składających się na ocenę końcową, a w wielu przypadkach nie ma też określonej formy egzaminu.

Zapisy w zakresie standaryzacji wymagań i oceniania zapewniają obiektywność oceny, ale wymagają uzupełnienia w opisie części przedmiotów.

Analizując dane dotyczące odsiewu z ostatnich dwóch lat można zauważyć pewne tendencje. Na studiach I stopnia łączny odsiew studentów wyniósł 28,8% w r.a. 2011/2012 a 22,1% w r.a. 2012/2013. Natomiast na studiach II stopnia odsiew studentów wynosił odpowiednio 10,6% oraz 8,0%. Dominującą przyczyną odsiewu jest rezygnacja ze studiów (średnio ok. 60% odsiewu). Pozostałą część stanowi niezaliczenie semestru i skreślenie z listy studentów. Taką wielkość i strukturę odsiewu można uznać za typową, jednak wśród przyczyn wysoki odsetek stanowią rezygnacje. Można zauważyć również dosyć wyraźną tendencję do zmniejszania się liczby studentów, którzy zostali skreślenie. Ten obszar wymaga monitorowania, tak aby wspierał utrzymanie poziomu zaliczeń i egzaminów, wraz ze zmniejszającą się liczbą studentów.

Informacje na temat stosowanego systemu oceny zawarte są przede wszystkim w Regulaminie studiów oraz kartach opisów przedmiotów. W systemie informatycznym obsługującym Dziekanat (HMS-SOLUTION) po zalogowaniu się, dostępne są informacje o dotychczasowym przebiegu studiów, łącznie z kartami opisów przedmiotów. Jeśli student chce zobaczyć opisy przedmiotów, siatkę studiów, program kształcenia lub inne dokumenty regulujące proces kształcenia są one dostępne w wersji papierowej w Dziale Rektorskim.

Zakres wykorzystania platformy e-learningowej jest obecnie niewielki. Dla kilku przedmiotów w toku studiów wspomagający materiał dydaktyczny do zajęć stanowią kontenty e-learningowe. Na platformie e-learningowej obecnie realizowane jest szkolenie BHP i ppoż. w wymiarze 4 godz.

Uczelnia realizuje projekt unijny „Uczelnia na Miarę Potrzeb”, w ramach którego przygotowywane są autorskie materiały dydaktycznych w formie kontentów. Po zakończeniu realizacji projektu Uczelnia, w tym również Wydział Zarządzania zamierza rozwinąć swoją ofertę edukacyjną oraz proces kształcenia o wykłady w formie wideokonferencji, wirtualne laboratoria, dyskusje na forach lub czacie, elastyczne godziny nauki, wirtualne konsultacje, nieograniczony dostęp do multimedialnych materiałów edukacyjnych, itp.. Rozpoczęcie działań związanych z realizacją powyższych planów przewidziane jest na początek roku akademickiego 2014/15. W ramach projektu, Zarządzeniem Rektora z dnia 20 lipca 2012 r., na Uczelni zostało powołane Centrum e-learningu, którego zadaniem jest wspierania działań związanych z wykorzystaniem platformy e-learningowej do celów doskonalenia oferty i metod kształcenia. Wydział Zarządzania podejmuje kroki, które pozwolą na szersze niż dotychczas wykorzystania e-learningu w procesie kształcenia.

2.4)

W bieżącym roku Uczelnia rozpoczęła badania losów zawodowych absolwentów, którzy ukończyli studia w r.a. 2011/2012. Badanie jest przeprowadzane zarówno dla absolwentów studiów I, jak i II stopnia. Badania rozpoczęto w styczniu 2014 r. Na ankietę odpowiedziały 93 osoby, co stanowi 21% liczby absolwentów, do których wysłano ankietę. W trakcie wizytacji nadal mogły spływać ankiety z odpowiedziami, jednak Zespołowi Oceniającemu został udostępniony „Raport z monitorowania losów zawodowych absolwentów”. Pozyskana w oparciu o ankiety informacja daje dobry obraz absolwenta kierunku „zarządzanie” na rynku pracy. Analiza wyników ankietyzacji może stanowić podstawę do doskonalenia procesu kształcenia (m.in. są odpowiedzi na pytania o kompetencje

niezbędne do wykonywania obowiązków zawodowych, o kryteria, którymi kierują się pracodawcy przy zatrudnianiu pracownika, itp.). Wyniki ankiet pozwalają, zarówno na lepsze dostosowanie oferty kształcenia, jak również lepsze dostosowanie nabywanych przez studenta kompetencji z punktu widzenia rynku pracy oraz monitorowanie zależności pomiędzy procesem kształcenia a rynkiem pracy. Założeniem przyjętego przez Uczelnię sposobu monitorowania losów zawodowych absolwentów jest przeprowadzanie badania w chwili ukończenia studiów oraz w okresie trzech i pięciu lat po ich ukończeniu.

W Uczelni badaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier. Procedura przeprowadzania badania została opisana w dokumencie określającym wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Studenci przed egzaminem dyplomowym mogą zadeklarować swoją zgodę na udział w badaniu poprzez wypełnienie specjalnego formularza. Badanie w założeniu ma być przeprowadzane w okresach 6-12 miesięcy, 3 i 5 lat od ukończenia studiów. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej ankiety przesyłanej mailowo do absolwentów. Do tej pory przeprowadzone zostało tylko jedno badanie w styczniu 2014 r. W założeniu wyniki badań zostaną opracowane w formie raportu, zawierającego podsumowanie z wnioskami płynącymi z badania. Z zapewnień Kierownika Biura Karier wynika, że raporty będą przekazywane do analizy władzom Uczelni.

Podsumowując, Uczelnia znajduje się obecnie w fazie wdrażania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów. Zgodnie z zapewnieniami, przeprowadzane w przyszłości w sposób usystematyzowany badania będą miały wpływ na aktualizację listy kierunkowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia.

W raporcie Zespołu Oceniającego PKA z wizytacji przeprowadzonej w dniach 23 - 25 maja 2008 na Wydziale Zarządzania GWSH w Katowicach na kierunku „zarządzanie” na poziomie studiów I i II stopnia zostało sformułowanych kilka uwag dotyczących powyższego kryterium:

- Jedną z uwag dotyczyła specjalności „międzynarodowe stosunki ekonomiczne”, która powinna zostać zlikwidowana, ponieważ nie mieści się w kanonie kierunku „zarządzanie” – w obecnej ofercie studiów nie ma tej specjalności.
- Według opinii ZO w sformułowanych wymogach stawianym pracom dyplomowym brak jest działań zapobiegającym plagiatom. Zostało sformułowane zalecenie, aby prace przed przyjęciem jej przez promotora podlegały sprawdzeniu przez system antyplagiatowy. W obecnie obowiązującym na Wydziale Regulaminie przygotowywania i oceny prac promocyjnych oraz dyplomowania przewidziany jest tryb sprawdzania prac pod kątem samodzielności ich wykonania. Regulamin przewiduje, że spośród prac promocyjnych studentów przystępujących do egzaminu dyplomowego w danym semestrze, wybieranych jest losowo 10% prac.
- Kolejną uwagę dotyczyła pytań na egzaminie dyplomowym, które są zadawane tylko z zakresu pracy. ZO zalecił, aby pytania egzaminacyjne dotyczyły: po pierwsze kanonu wiedzy z zakresu kierunku (pytanie losowane z opublikowanej listy znanej studentowi), studiowanej specjalności (pytanie formułowane przez promotora) oraz z zakresu bronionej pracy (pytanie formułowane przez recenzenta). Uwaga ta nie została uwzględniona ponieważ tylko w nielicznych przypadkach na egzaminie dyplomowym zadawane są pytania spoza zakresu pracy.
- ZO zasugerował również, aby zmienić system wyznaczania oceny końcowej ukończenia studiów, wprowadzając następujący system wag: 60% średnia ocen, 20% ocena pracy dyplomowej i 20% ocena z egzaminu dyplomowego. Zalecenie to nie zostało

zrealizowane, co wiąże się z opisaną powyżej w raporcie wyraźną tendencją do zawyżania ocen z egzaminu dyplomowego.

- ZO sformułował uwagę, braku pełnej zgodności tematycznej prac z kierunkiem studiów „zarządzanie”. Obecnie analiza tematyki prac pozwala stwierdzić, że jedynie w sporadycznych przypadkach zdarza się praca niezgodna ze standardem kierunku „zarządzanie”. W tym zakresie uwaga ZO została zrealizowana.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Wśród losowo wybranych do oceny prac dyplomowych można zauważyć prawidłowy dobór tematyki zgodny z kierunkiem studiów, właściwy wybór literatury a także poprawną strukturę formalną pracy. Zdarzają się przypadki bardzo słabych prac, które nie powinny być podstawą promowania do ukończenia studiów. W takich przypadkach recenzje powinny wskazywać na słabości pracy, a oceny nie powinny być zawyżane.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego (ocena: znaczaco)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Określony przez Wydział system kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia zgodny jest z KRK. Efekty kierunkowe są określone zgodnie z opisem efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych. Sformułowane efekty kształcenia zarówno dla studiów I, jak i II stopnia pozwalają Wydziałowi na realizację założeń koncepcji rozwoju kierunku, m.in. poprzez doskonalenie programów kształcenia, uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej oraz elastyczne kształtowanie oferty specjalnościowej. Zależności pomiędzy efektami obszarowymi i kierunkowymi są dobrze zidentyfikowane i zachowana jest zasada, że efekt kierunkowy jest uszczegółowieniem efektu (efektów) obszarowych, z których został wyodrębniony. Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi a przedmiotowymi są na ogół określone prawidłowo. *Wyjątek stanowią efekty kierunkowe wskazane w części 2.1. Raportu, które nie zostaną zrealizowane poprzez efekty przedmiotowe, przedmiotów wskazanych w tabeli odniesień.*

Efekty kształcenia przypisane do poszczególnych kursów są dostępne dla studentów w Wirtualnym Dziekanacie, ale nie są im znane. Studenci zapoznają się z przedstawionymi przez Uczelnię przedmiotowymi efektami kształcenia poprzez sylabusy.

2.2) Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kierunkowe sformułowane są w sposób stosunkowo ogólny, ale umożliwiając ich weryfikację za pomocą określonych w opisach przedmiotów metod. Podobnie prawidłowy jest sposób sformułowania efektów przedmiotowych. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów.

2.3) Wydział stosuje system weryfikacji efektów kształcenia, który pozwala na sprawdzenie wszystkich kategorii efektów poprzez realizację poszczególnych etapów procesu kształcenia. Dotyczy to m.in. weryfikacji efektów z poszczególnych przedmiotów. Zarówno średnie ocen z sesji (z nieco zawyżanymi ocenami na II stopniu), jak również analizowane prace zaliczeniowe świadczą o tym, że istnieje możliwość weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia. Poprzez proces dyplomowania możliwe jest również weryfikowanie założonych efektów kształcenia. Jednak

zagadnienia, które powinny być monitorowane oraz zmodyfikowane to zwiększenie udziału samodzielnych pracowników nauki w procesie dyplomowania, szczególnie na studiach II stopnia, poszerzenie zakresu pytań na egzaminie dyplomowym oraz urealnienie ocen wystawianych z egzaminu dyplomowego.

Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia odbywa się w sposób przejrzysty i obiektywny.

2.4) W bieżącym roku Uczelnia rozpoczęła systematyczne badanie losów zawodowych absolwentów. Badania ankietowe obejmują, jak na razie, stosunkowo mały odsetek absolwentów. Wyniki badań ankietowych są przez Wydział analizowane i mogą zostać wykorzystane w doskonaleniu oferty kształcenia i w budowaniu bardziej ścisłego związku pomiędzy procesem kształcenia a rynkiem pracy. Założeniem przyjętego przez Uczelnię sposobu monitorowania losów zawodowych absolwentów jest przeprowadzanie badania w chwili ukończenia studiów oraz w okresie trzech i pięciu lat po ich ukończeniu. Uczelnia znajduje się dopiero w fazie wdrażania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Program studiów dla kierunku „zarządzanie” został przyjęty przez Radę Wydziału uchwałą nr 1 z dnia 27.09.2012 r. zatwierdzającą plany studiów, programy kształcenia i efekty kształcenia dla kierunku „zarządzanie”, studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia. Dla każdego z przedmiotów znajdujących się w programie studiów została opracowana karta przedmiotu, która zawiera informacje o celach i efektach danego przedmiotu. Integralną częścią realizowanego programu studiów, opisaną w kartach przedmiotów, są stosowane metody dydaktyczne oraz metody weryfikacji efektów kształcenia. Opisane elementy programu studiów tworzą spójną całość i pozwalają na stwierdzenie, że program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i tym samym efektów kierunkowych.

W przypadku studiów I stopnia dla cyklu kształcenia, który rozpoczął się w r.a. 2011/2012 obowiązują standardy kształcenia. Wydział na trzecim roku posiada tylko studentów studiów niestacjonarnych. Na trzecim roku studiów studenci studiuje na następujących specjalnościach: „Marketing w przedsiębiorstwie”, „Logistyka i transport międzynarodowy”, „Psychologia w zarządzaniu zasobami ludzkimi” oraz „Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw”. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin w toku studiów wynosi 1.206, z czego 370 h przypada na przedmioty specjalnościowe. Grupa treści podstawowych obejmuje 315 h (wobec 300 h wymaganych przez standard), za które student otrzymuje 46 punktów ECTS (wobec 36 wymaganych standardem). Grupa treści kierunkowych obejmuje 300 h, za które student otrzymuje 46 punktów ECTS. Wymiar godzinowy tych grup przedmiotów jest równy lub przekracza wymagania określone w standardzie. Grupy przedmiotów kształcenia podstawowego oraz kierunkowego obejmują wszystkie przedmioty przewidziane w standardzie, w wymaganym wymiarze godzinowym. Program studiów przewiduje zajęcia z języków obcych w wymiarze 120 h, którym przypisano 6 punktów ECTS. Ponadto w programie studiów przewidziane są zajęcia z technologii informacyjnej w wymiarze 32 h. Program studiów obejmuje treści poszerzające wiedzę humanistyczną, w łącznym wymiarze określonym w standardzie (do wyboru „Historia gospodarcza świata i Polski”, „Podstawy socjologii”, „Podstawy filozofii”, „Podstawy psychologii” oraz „Etyka w biznesie”). Program studiów przewiduje również zajęcia z

ochrony własności intelektualnej. Plan studiów dla studentów studiujących na trzecim roku spełnia wymagania rozporządzenia MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki.

Wydział Zarządzania prowadzi kształcenie na studiach niestacjonarnych I i II stopnia. Na niestacjonarnych studiach I stopnia kształcenie trwa 6 semestrów i obejmuje łącznie od 1.066 do 1.076 godzin w zależności od specjalności. Taki wymiar godzin jest w zupełności wystarczający do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów kształcenia. Program studiów przewiduje kształcenie na czterech specjalnościach: „Zarządzanie firmą”, „Marketing w przedsiębiorstwie”, „Logistyka i transport międzynarodowy” oraz „Psychologia w zarządzaniu zasobami ludzkimi”.

Na niestacjonarnych studiach II stopnia kształcenia trwa 4 semestry i obejmuje łącznie od 515 do 622 godzin w zależności od specjalności. Liczba godzin jest wystarczająca do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Liczba godzin w toku studiów właściwie odzwierciedla specyfikę specjalności, z największą liczbą godzin na specjalności „Zarządzanie i wycena nieruchomości”. Oprócz powyższej, program studiów przewiduje siedem specjalności: „Biznes międzynarodowy”, „Marketingowe zarządzanie w przedsiębiorstwie”, „Logistyka i transport międzynarodowy”, „Psychologia w biznesie”, „Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw”, „Zarządzanie w administracji samorządowej” oraz „Zarządzanie zasobami ludzkimi”. Treści programowe specjalności są adekwatne do nazw i ich specyfiki. Dobrze zróżnicowane są treści i poziom zaawansowania przedmiotów na specjalnościach na II stopniu. W przypadku specjalności podobnych lub takich samych na I i II stopniu właściwie są dobrane treści przedmiotów, nie ma przedmiotów i treści powtarzających się (np. na przedmiocie „Logistyka i transport międzynarodowy”).

Treści programowe poszczególnych przedmiotów opisane są w kartach przedmiotów w części „Treści programowe przedmiotu z podziałem na formy zajęć”. Treści przedmiotów opracowane są osobno dla wykładów oraz ćwiczeń. Na ogół treści te przedstawione są w sposób wystarczająco szczegółowy, adekwatny do specyfiki przedmiotu. W opisie przedmiotu szczegółowo wskazane są zależności pomiędzy konkretnymi treściami programowymi przedmiotu, a realizowanymi przez nie efektami. Daje to szczegółowe i spójne odniesienie, pozwalające stwierdzić, że opanowanie przez studenta określonych treści zapewni realizację efektu przedmiotowego, a w konsekwencji kierunkowego.

W toku studiów przewidziane są dwie formy zajęć: wykłady oraz ćwiczenia. W programie studiów zajęcia seminaryjne i laboratoryjne zaliczane są do ćwiczeń. W strukturze zajęć studiów niestacjonarnych I stopnia wykłady stanowią ok. 58% ogółu zajęć (z niewielkimi różnicami z zależności od specjalności), a ćwiczenia 42%. W przypadku przedmiotów tylko specjalnościowych nieco ponad połowę zajęć stanowią ćwiczenia. Na studiach II stopnia wykłady stanowią 56%, a ćwiczenia 44% godzin zajęć. Taka proporcja zajęć jest prawidłowa z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, biorąc pod uwagę, że profil jest ogólnoakademicki. Jednak rozważenia wymaga uatrakcyjnienie toku studiów poprzez większy odsetek zajęć aktywizujących studentów.

Formy kształcenia na ogół są dobrze dobrane do specyfiki i treści przedmiotu, jednak dla niektórych przedmiotów należałoby rozważyć również formę ćwiczeniową (np. dla przedmiotów „Podstawy rachunkowości”, „Zarządzanie jakością” na I stopniu oraz „Zarządzanie procesami” na II stopniu).

Stosowane metody dydaktyczne są opisane w sylabusie w części „Narzędzia dydaktyczne”. W opisie przedmiotów przewidziano wiele narzędzi m.in. dyskusja, praca w

grupach, praca indywidualna, mapy myśli, prezentacja multimedialna, ćwiczenia przedmiotowe z wykorzystaniem studiów przypadków, burzy mózgów, opracowanie projektu. Wiele metod dydaktycznych jest dobrze dobranych do charakteru przedmiotu (np. „Psychologiczne aspekty zarządzania” - praca w grupach, gry symulacyjne, praca z kamerą video, itp.).

Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”.

Wewnętrznym dokumentem regulującym zasady funkcjonowania systemu ECTS na Uczelni jest „Regulamin przyznawania punktów ECTS w GWSH im. W. Korfańskiego w Katowicach”. Regulamin precyzuje podstawowe pojęcia w tym zakresie, sposób obliczania nakładu czasu pracy studenta oraz zasady transferu punktów. Analiza funkcjonowania systemu ECTS na kierunku „zarządzanie” pozwala stwierdzić, że są spełnione warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia w części dotyczącej określania łącznej liczby punktów ECTS oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Z kolei dla studentów trzeciego roku, których programy zbudowane są według obowiązujących wówczas standardów, spełnione są warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta.

Kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów w programie studiów odpowiada sekwencji: przedmioty podstawowe, kierunkowe a następnie specjalnościowe. Na I stopniu przedmioty specjalnościowe rozpoczynają się od 4 semestru, a na studiach II stopnia od 2 semestru. Kolejność powyższych grup przedmiotów jest zachowana. Treści określone w wymaganiach wstępnych przedmiotu w sylabusie są realizowane na przedmiotach w poprzednich semestrach.

W programie studiów kierunku „zarządzanie” dla pierwszego stopnia przewidziane są praktyki zawodowe w wymiarze 3 tygodni. Na Uczelni obowiązuje Regulamin praktyk Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej im. W. Korfańskiego w Katowicach. Student zobowiązany jest zaliczyć praktykę do końca studiów (6 semestr), w sposób umożliwiający ukończenie studiów zgodnie z planem, jednak nie wcześniej niż po drugim semestrze. Dla praktyki zawodowej został opracowany opis przedmiotu, w którym sformułowane są m.in. cele, efekty i treści tego modułu. Są one określone w sposób prawidłowy, aczkolwiek ogólny. W regulaminie praktyk przewidziana jest możliwość zgłoszenia przez studenta miejsca odbywania praktyki, również w instytucji, w której jest zatrudniony lub gdy prowadzi działalność gospodarczą. Uczelnia ma podpisane umowy o organizacji praktyk z ponad stu kilkudziesięcioma instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami z regionu. Miejsca, w których odbywały się praktyki w 2013 r. są to na ogół przedsiębiorstwa różnej wielkości, rzadziej inne instytucje. Biorąc pod uwagę profil tych firm oraz program praktyk można stwierdzić, że miejsca odbywania praktyk umożliwiają realizację ich programu na ocenianym kierunku. Nadzór nad praktykami sprawuje Pełnomocnik ds. praktyk studenckich. Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan na podstawie sprawozdania z praktyki potwierdzonego przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której student odbywał praktykę. System praktyk realizowany przez Wydział należy ocenić pozytywnie, zapewnia on osiągnięcie założonych dla tego modułu efektów kształcenia oraz przyczynia się do osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”, jak również zapewnia zdobycie przez studenta umiejętności praktycznych.

Zasady odbywania i wymiar praktyk studenckich w GWSH zostały uregulowane w Regulaminie Praktyk Studenckich. Regulamin w sposób kompleksowy i precyzyjny określa zasady odbywania i zaliczania praktyk studenckich. Akt ten został opublikowany na stronie internetowej Uczelni, przez co zapewniono studentom możliwość łatwego zapoznania się z nim, co zasługuje na pozytywną ocenę. Zgodnie z programem kształcenia na kierunku zarządzanie praktyka zawodowa odbywa się w wymiarze 3 tygodni po zakończeniu drugiego semestru studiów. Obowiązkowe praktyki przewidziane są tylko w programie kształcenia studiów pierwszego stopnia.

Za zaliczenie praktyk Uczelnia przyznaje punkty ECTS, co należy ocenić pozytywnie, ponieważ nakład pracy studenta w czasie obowiązkowych praktyk ma odzwierciedlenie w przyznanych punktach. Studenci samodzielnie poszukują miejsc, w których mogą realizować praktyki. W przypadku gdy student ma problem ze znalezieniem miejsca, pomoc zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk studenckich oraz Biuro Karier. Działalność Biura Karier w tym zakresie została oceniona pozytywnie przez studentów. Uczelnia nie posiada stałej listy podmiotów, w których studenci zarządzania mogliby odbywać praktyki zawodowe. Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest dostarczyć porozumienie o przyjęciu na praktykę potwierdzone przez jednostkę przyjmującą. Już więc, na tym etapie Pełnomocnik Dziekana może zweryfikować poprawność doboru instytucji, w których student będzie odbywać praktyki, co należy ocenić pozytywnie.

Za kierowanie na praktyki studentów odpowiada Pełnomocnik Dziekana. Jak potwierdzili studenci, Uczelnia dba o to, żeby miejsce realizowania praktyk odpowiadało kierunkowi studiów. Weryfikacji uzyskanych na praktykach efektów kształcenia dokonuje Dziekan Wydziału, który na podstawie przedstawionego przez studenta sprawozdania z odbytej praktyki i oceny pracy studenta przez zakładowego opiekuna praktyki, dokonuje zaliczenia. Student nie ma obowiązku dokumentowania wykonywanych czynności podczas dnia pracy. Nie jest również wymagana pisemna opinia zakładowego opiekuna praktyk na temat jakości pracy wykonywanej przez studenta. Przez brak obowiązku codziennego wpisywania do dzienniczka wykonanych czynności, Dziekan może mieć trudności w zweryfikowaniu czy student w rzeczywistości zrealizował przypisane do praktyk efekty kształcenia, co ocenia się negatywnie.

Dla studentów łączących studia z pracą zawodową, Uczelnia przewidziała możliwość zaliczenia praktyk na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy lub oświadczenia o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Zgodnie z Regulaminem, wykonywana praca zawodowa musi być powiązana ze studiowanym kierunkiem studiów. Studenci niestacjonarni bardzo często korzystają z tej możliwości.

Łącznie na Wydziale na kierunku „zarządzanie” studiuje 830 studentów, z czego 172 na studiach I stopnia oraz 668 na studiach II stopnia. Wydział prowadzi obecnie kształcenia tylko na studiach niestacjonarnych. Liczebność grup wykładowych i ćwiczeniowych nie budzi zastrzeżeń, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Grupy ćwiczeniowe liczą nie więcej niż 30 osób. W wielu przypadkach grupy ćwiczeniowe dla specjalności są bardzo małe i liczą po kilka osób. Stosunkowo liczne są natomiast grupy językowe – nawet 27 osób. Istotne zastrzeżenia budzi natomiast liczebność niektórych grup seminaryjnych na II stopniu. Liczba studentów w grupie seminaryjnej nierzadko wynosi 17-19 studentów. W dwóch przypadkach grupy seminaryjne liczą 26 i 32 osoby. W przypadku jednego promotora łączna liczba studentów na seminarium wynosi 70 osób. Taka liczba seminarzystów nie pozwala na skuteczny nadzór nad procesem pisania prac i w konsekwencji utrudnia osiągnięcie założonych w procesie dyplomowania efektów kształcenia.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w blokach po 1,5 godziny, na ogół w godzinach od 8:00 do 19:50, z półgodzinną przerwą w trakcie zajęć. W planie dosyć często

zdarza się blokowanie zajęć po trzy, a nawet cztery bloki (wykłady i ćwiczenia z jednym wykładowcą), co może być szczególnie uciążliwe w przypadku wykładów w godzinach popołudniowych i wieczornych (np. wykład „Elementy psychologii ogólnej” od godz. 15:00 do 19:50). Nadmierne blokowanie zajęć w planie potwierdzili również studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. Ponadto zwrócili uwagę na częste zmiany w planie zajęć.

Organizacja zajęć, biorąc pod uwagę liczebność grup oraz harmonogram zajęć, z powyższymi zastrzeżeniami, zapewnia realizację efektów kształcenia przewidzianych dla modułu dyplomowego.

Harmonogram zjazdów, w celu dostosowania go do potrzeb studentów, ustalany jest w porozumieniu z samorządem studenckim. Jednak plan zajęć nie jest konsultowany ze studentami. Zajęcia dla studentów niestacjonarnych odbywają się średnio co dwa tygodnie w piątki, soboty i niedziele. Podczas spotkania z zespołem wizytującym studenci ocenili, że plan zajęć jest ułożony poprawnie. W planie zajęć przewidziana jest pół godzinna przerwa obiadowa. Studenci podnieśli jednak, że plan zajęć ulega częstym, przejściowym zmianom, a studenci są zbyt późno o nich informowani (na dzień przed), co należy ocenić negatywnie.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia są studentów wybitnie uzdolnionych są zapewnione poprzez zapisy Regulaminu studiów. Ponadto Uczelnia opracowała „Regulamin studiowania według indywidualnego programu kształcenia w GWSH”. Oba dokumenty szczegółowo regulują zasady i tryb przydzielania indywidualnego planu studiów (IPS) oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPK). Stopień wykorzystania tych możliwości przez studentów jest niewielki na studiach I stopnia (w semestrze zimowym 2013/14 jedna osoba na kierunku „zarządzanie”) oraz w większym zakresie na II stopniu (18 osób).

Wydział nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z indywidualizacji procesu kształcenia na zasadach ogólnych.

Aspekty indywidualizacji studiów na wizytowanym kierunku zostały określone w Regulaminie Studiów GWSH. Regulamin Studiów wyróżnia trzy sposoby indywidualizacji procesu kształcenia. Pierwszym jest indywidualny plan studiów, który polega na studiowaniu według indywidualnie ustalonego planu zajęć z możliwością większej liczby nieobecności na zajęciach. Dziekan przyznaje indywidualny plan studiów studentom, których sytuacja osobista uniemożliwia kontynuację studiów w normalnym trybie. Studenci wizytowanego kierunku mają też możliwość skorzystania z instytucji indywidualnego rozkładu sesji, który polega na indywidualnym ustaleniu terminów zdawania egzaminów przez studentów. Trzecią możliwością indywidualizacji studiów jest instytucja indywidualnego programu kształcenia, która przewidziana jest dla wyróżniających się studentów, którzy w ramach studiów mogą poszerzać swoją wiedzę oraz korzystać z szerszej oferty edukacyjnej w ramach studiów. Uregulowanie indywidualizacji toku studiów należy ocenić jako całościowe i zrozumiałe dla studenta. Przywołane akty wyróżniają przesłanki skorzystania z poszczególnych możliwości oraz precyzują skutki ich uzyskania, co należy ocenić pozytywnie.

W rzeczywistości jednak zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z zespołem wizytującym możliwości indywidualizacji studiów nie są przez nich wykorzystywane. Nigdy nie spotkali się oni z propozycją skorzystania z indywidualnego programu kształcenia. Studenci wyróżniający się nie są też obejmowani indywidualną opieką naukową ze strony nauczycieli akademickich. Studenci nie korzystają też z indywidualnego rozkładu sesji ani z indywidualnego planu studiów, ponieważ Uczelnia pobiera za ich udzielenie opłatę, co należy

ocenić negatywnie. Co więcej, za indywidualny program kształcenia uczelni pobiera opłatę indywidualnie uzgodnioną ze studentem.

Studenci na ocenianym kierunku studiów, mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych, bez względu na wybraną wcześniej specjalność. Na pozytywną ocenę zasługują organizacja dla studentów dodatkowych, bezpłatnych zajęć i warsztatów nieobjętych programem studiów. Studenci niestacjonarni ocenianego kierunku rzadko jednak korzystają z tych inicjatyw, ponieważ odbywają się one głównie poza czasem zjazdów.

Ze względu na dużą liczbę studentów niepełnosprawnych studiujących na GWSH, w tym głównie na kierunku zarządzanie, w grudniu 2013 r. utworzona została specjalna jednostka administracyjna – Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, którego celem jest opieka nad studentami niepełnosprawnymi. Oferuje ono, wsparcie studentom w zakresie dostosowania organizacyjnego i właściwej realizacji procesu dydaktycznego biorąc pod uwagę szczególne potrzeby osób niepełnosprawnych, co należy ocenić pozytywnie. W szczególności Biuro zapewnia studentom pomoc w pozyskiwaniu specjalistycznego sprzętu, który pomaga im w zdobywaniu wiedzy na studiach. Przed utworzeniem Biura, Uczelnia zapewniała pomoc studentom niepełnosprawnym w sposób mniej zinstytucjonalizowany, jednak nie mniej skutecznie niż ma to miejsce obecnie, co zasługuje na wyróżnienie.

3.2)

Ocena programu kształcenia na kierunku „zarządzanie” I oraz II stopnia pozwala stwierdzić, że program studiów umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla kierunku „zarządzanie”. Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu modułu są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku „zarządzanie”.

W uwagach w raporcie z poprzedniej wizytacji ZO stwierdził, że System ECTS obowiązujący na Uczelni ma charakter systemu punktów przeliczanych na podstawie godzin nauczania oraz, że należałoby przebudować punktację ECTS w kierunku oceny za włożony trud w studiowanie przedmiotów z kanonu wiedzy na danym kierunku. Obecny system ECTS uwzględnia strukturę nakładu pracy studenta z wydzieleniem pracy własnej oraz zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego. Uwaga ta została przez Wydział uwzględniona.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego(ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”. Również opracowany przez Wydział system praktyk zapewnia osiągnięcie założonych dla tego modułu efektów kształcenia oraz przyczynia się do osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”, jak również zapewnia zdobycie przez studenta umiejętności praktycznych. Przy ogólnej dobrej ocenie organizacji zajęć dydaktycznych można zauważyć pewne uchybienia. Dotyczy to stosunkowo licznych grup seminaryjnych na II stopniu. Liczba studentów w grupie seminaryjnej nierzadko wynosi 17-19 studentów, a w pojedynczych przypadkach sięga nawet 32 seminarzystów. Ponadto w planie zdarza się nadmierne blokowanie zajęć, co potwierdzili studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym.

Studenci pozytywnie ocenili konstrukcję planu zajęć. Zastrzeżenia budzi fakt częstej zmiany planu zajęć z powodu odwoływanych zajęć oraz zbyt późne informowanie studentów o zmianach. System praktyk studenckich na ocenianym kierunku jest zorganizowany prawidłowo. Uczelnia nie weryfikuje w sposób kompleksowy efektów kształcenia uzyskiwanych przez studentów na praktykach. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, jednak niewielu studentów z niej korzysta. Indywidualizacja studiów podlega ustalonej przez Uczelnię opłacie. Na pozytywną ocenę zasługuje system indywidualnej opieki dydaktycznej nad studentami niepełnosprawnymi. Uczelnia zapewnia możliwość wyboru zajęć oraz organizuje bezpłatne zajęcia dodatkowe, nieobjęte programem kształcenia.

3.2) Program studiów umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla kierunku „zarządzanie”. Cele poszczególnych przedmiotów są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom kierunku „zarządzanie”.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 41 pracowników, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, 5 dla których jest dodatkowym miejscem pracy oraz 78 pozostałych pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę i umów cywilno-prawnych.

W grupie pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy dominują reprezentujący nauki ekonomiczne. Zajęcia na I stopniu studiów prowadzi 14 profesorów, 13 doktorów habilitowanych, 26 doktorów, 19 magistrów. Wśród posiadających tytuły i stopnie naukowe około 80% stanowią specjaliści z zakresu ekonomii i nauk o zarządzaniu, pozostali reprezentują prawo, psychologię, informatykę, historię.

Zajęcia dydaktyczne na II stopniu studiów prowadzi 14 profesorów, 12 doktorów habilitowanych, 36 doktorów i 10 magistrów. W grupie pracowników samodzielnych i doktorów ponad 60% stanowią reprezentujący nauki ekonomiczne, pozostali to specjaliści z zakresu prawa, psychologii, pedagogiki, fizyki, historii.

W grupie 78 pozostałych pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku znajduje się 11 profesorów, 3 doktorów habilitowanych, 47 doktorów i 17 magistrów. W każdej z tych grup przeważają reprezentanci nauk społecznych, głównie ekonomii i nauk o zarządzaniu.

Można zatem stwierdzić, że liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

4.2)

Wykaz pracowników naukowo-dydaktycznych wskazanych przez Szkołę do minimum kadrowego dla I i II stopnia kształcenia na kierunku „zarządzanie” obejmuje 14 osób w tym:

- 5 profesorów nauk ekonomicznych,
- 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 1 doktora habilitowanego nauk humanistycznych,
- 5 doktorów nauk ekonomicznych.

Ponadto do minimum kadrowego studiów I stopnia wskazano 10 pracowników, w tym:

5 profesorów nauk ekonomicznych,
2 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
2 doktorów nauk ekonomicznych.

Wszyscy wskazani do minimum kadrowego reprezentanci nauk ekonomicznych posiadają kwalifikacje formalne, dorobek naukowy i publikacje adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Ich zainteresowania naukowe koncentrują się na ważnych problemach współczesnej ekonomii (zrównoważony rozwój, rynki globalne), problemach zarządzania przedsiębiorstwami w XXI wieku, zarządzania zasobami ludzkimi, wiedzą, komunikacją, małymi i średnimi przedsiębiorstwami itp. Zainteresowanie naukowe i publikacje jednego z doktorów habilitowanego nauk humanistycznych w ostatnich 5 latach mieszczą się w zakresie psychologii, i dotyczą psychologii pracy, a więc dyscypliny do której nie są przypisane efekty kształcenia.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r., poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. W. Korfańskiego w Katowicach na Wydziale Zarządzania, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2013 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 14 osób, z tego 9 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 5 osób ze stopniem naukowym doktora oraz dodatkowo na studiach pierwszego stopnia 10 nauczycieli akademickich, w tym 8 z tytułem naukowym lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 2 doktorów.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzają osobiście na kierunku *zarządzanie* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia..

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego na Wydziale Zarządzania w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 21 osób wskazanych do

minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 3 osoby – na czas określony, tj. do 30.09.2014 r. – 1 osoba, do 30.09.2015 r. – 1 osoba, do 30.09.2017 r. – 1 osoba.

Dla 19 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś tylko dla 5 osób – dodatkowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:34, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów nie budzi zastrzeżeń.

W grupie zaliczonych do minimum kadrowego samodzielnych pracowników obciążenia dydaktyczne (z wyjątkiem jednego przypadku- 236 godz.) wynosi 32-64 godzin, liczba prowadzonych wykładów nie przekracza 3, wszyscy prowadzą seminaria.

Tematyka prowadzonych zajęć jest ściśle powiązana ze specjalnościami i dorobkiem naukowym poszczególnych pracowników.

W grupie doktorów liczba prowadzonych godzin kształtuje się w granicach 72-334, liczba prowadzonych przedmiotów nie przekracza 4, a ich tematyka jest zgodna z ich zainteresowaniami naukowymi.

Pewne nieprawidłowości w obsadzie zajęć występują w grupie pracowników pozostałych. Nielicznym doktorom i magistrom powierzono bowiem prowadzenie zajęć z 5-9 różnych przedmiotów i wykłady pracownikom ze stopniem magistra.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitowane zajęcia były prowadzone prawidłowo, tematyka zajęć była zgodna z sylabusem przedmiotów. Prowadzący korzystali z nowoczesnego sprzętu audiowizualnego, starali się też komunikować ze studentami, co ułatwiały relatywnie małe grupy uczestniczących w zajęciach.

4.3)

O polityce kadrowej Uczelni dobrze świadczy liczba zatrudnionych i tworzących minimum kadrowe pracowników, rozwój naukowy kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku i jej stabilizacja.

Za realizację politykę kadrowej i zapewnienie prawidłowej obsady zajęć dydaktycznych odpowiada dziekan Wydziału oraz pełnomocnik ds. kierunku studiów. Rekrutacja i selekcja kandydatów do pracy opiera się na ocenie ich dorobku naukowego i jego zgodności z potrzebami kierunku, ocenie kompetencji dydaktycznych, przebiegu dotychczasowej pracy zawodowej oraz na wynikach rozmowy kwalifikacyjnej.

Uczelnia wspiera rozwój kadry naukowo-dydaktycznej poprzez:

- 1) finansowanie projektów naukowo-badawczych realizowanych w ramach badań zespołowych i indywidualnych, wyjazdów zagranicznych, udziału pracowników w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, kursach i szkoleniach itp.,
- 2) prowadzenie okresowych ocen pracowników, hospitacji i ankiet studenckich,
- 3) organizowanie konferencji i sympozjów naukowych,
- 4) umożliwienie pracownikom publikowania swoich prac w wydawnictwach uczelnianych,
- 5) udzielanie płatnych urlopów naukowych pracownikom przygotowującym prace awansowe,

- 6) refinansowanie opłat pobieranych przez inne uczelnie za prowadzone przewody doktorskie i habilitacyjne,
- 7) organizowanie szkoleń wewnętrznych w zakresie zastosowania sprzętu audiowizualnego w dydaktyce, emisji głosu, nowoczesnych metod dydaktycznych.

O skuteczności prowadzonej polityki kadrowej dobrze świadczy posiadanie przez Wydział uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych oraz rozwój i stabilizacja kadry. W latach 2009-2013 8 pracowników uzyskało stopień doktora, 6 doktora habilitowanego i 4 tytuł profesora.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

W stosunku do roku 2008, w którym odbyła się druga ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie*, nie nastąpiły duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem aż 15 osób (11 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 4 doktorów), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2008.

Dla 19 nauczycieli akademickich wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś tylko dla 5 – dodatkowym miejscem pracy.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego (*ocena: w pełni*)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają realizację programu studiów, założonych celów kształcenia i efektów realizowanego programu. W grupie nauczycieli akademickich dominują reprezentanci nauk ekonomicznych posiadających dorobek naukowy z zakresu ekonomii i zarządzania. Proces dydaktyczny wspomagają prawnicy, informatycy, psychologowie, lektorzy języków obcych. Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń, tematyka zajęć jest zgodna ze specjalnościami naukowymi prowadzących. Także status akademicki kadry odpowiada rodzajowi prowadzonych zajęć. W kilku tylko przypadkach wykłady prowadzą pracownicy ze stopniem magistra.

4.2) Uczelnia spełnia z nawiązką wymogi odnoszące się do minimum kadrowego. W skład minimum wchodzi 24 pracowników. Dorobek naukowy kadry dotyczy dziedziny nauk ekonomicznych, głównie w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. Kadra tworząca minimum kadrowe jest stabilna, dla 19 osób Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

4.3) Polityka kadrowa i stosowane instrumenty sprzyjają rozwojowi naukowemu kadry, doskonaleniu jej umiejętności dydaktycznych oraz wymianie doświadczeń z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą.

**Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka
możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych**

Zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku „zarządzanie” prowadzone są w trzech budynkach A, B, D. Budynki A i B stanowią własność założyciela Uczelni Economicus KHP Sp. z o.o. i są użytkowane na podstawie umów najmu z 2000 r., budynek D od 2008 r. stanowi własność Uczelni.

W budynku A znajdują się: 7 sal wykładowych (miejsc 706), 3 sale ćwiczeniowe (miejsc 75), 8 pracowni i laboratoriów komputerowych (miejsc 188), 6 sal seminaryjnych (miejsc 15). Łączna liczba miejsc dla studentów w budynku A wynosi 984.

W budynku B znajdują się: 4 sale wykładowe (miejsc 542), 26 sal ćwiczeniowych (miejsc 650), 6 sal seminaryjnych (miejsc 90). Łączna liczba miejsc dla studentów w budynku B wynosi 1282. W budynku D znajduje się 21 sal ćwiczeniowych o łącznej liczbie miejsc 755.

Wszystkie sale wykładowe oraz sale ćwiczeniowe, poza standardowym wyposażeniem (stoły, krzesła, tablice) posiadają rzutniki pisma, sale wykładowe są ponadto wyposażone w odpowiednie nagłośnienie oraz nowoczesną aparaturę audiowizualną, a 11 z nich posiada klimatyzację.

Wszystkie pracownie i laboratoria komputerowe i znajdujące się w nich komputery posiadają dostęp do sieci Internet zapewniany przez nowoczesne łącze o dużej przepustowości i szybkości 50Mb/s. Także budynki A i B posiadają zainstalowane okablowanie strukturalne, które umożliwia połączenie z siecią Internet. Ponadto do dyspozycji studentów pozostaje 5 laptopów wykorzystywanych dla prezentacji wykonanych prac, referatów, wyników badań itp.

W budynkach A i B znajdują się też katedry. Każda z katedr funkcjonujących na Uczelni posiada od trzech do siedmiu pokoi z odpowiednim wyposażeniem i podłączeniem do sieci Internetu.

Biblioteka GWSH. Biblioteka dysponuje bogatymi zbiorami książek i czasopism w wersji tradycyjnej i elektronicznej. W zbiorach znajduje się obecnie 55 757 woluminów, z których część posiada dyskiety i płyty CD. Biblioteka posiada dostęp do 14 baz EBSCO oraz do ponad 200 książek w czytelni e-booków PWN.

W zbiorach Biblioteki znajdują się zalecane studentom w sylabusach podręczniki i pozycje literatury podstawowej i uzupełniającej. Jest też wiele książek wykorzystywanych w źródłach prac licencjackich i magisterskich. W bibliotece znajdują się dwa katalogi: klasyczny katalog skrzynkowy i katalog komputerowy, który umożliwia rezerwację wybranej książki oraz zawiera wykaz nowo zakupionych pozycji. Katalog komputerowy jest dostępny w Internecie.

Integralną częścią Biblioteki są dwie czytelnie: ogólna i multimedialna. W czytelni ogólnej znajdują się podstawowe podręczniki i wiele potrzebnych studentom Zarządzania czasopism w wersji tradycyjnej tj.: Bank, Bank i Kredyt, Ekonomia i Organizacja Przedsiębiorstw, Ekonomista, Gazeta Bankowa, Marketing i Rynek, Marketing w Praktyce, Media & Marketing Polska, MICE Poland, Nowe Życie Gospodarcze, Personel i Zarządzanie, Press, Przegląd Organizacji, Sprawy Międzynarodowe, Stosunki Międzynarodowe, Czytelnia posiada 60 stanowisk czytelniczych.

W czytelni multimedialnej znajduje się 18 stanowisk komputerowych. Każdy komputer posiada Pakiet Office oraz podłączenie internetowe. Studenci mogą korzystać z e-podręczników, encyklopedii w ramach baz danych, mają też dostęp do czasopism z zakresu zarządzania tj.: Earth Sciences Research Journal, Eastern Journal of European Studies, Economic & Financial Policy Review, Economic Bulletin for Europe, Harvard Business Review, Human Resources Report, Managing Education Matters, The Economist, The Wall Street Journal.

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów odbywają się w kilku budynkach należących do Uczelni, które znajdują się w niedużej odległości od siebie w ramach kampusu GWSH. W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna Uczelni prezentuje bardzo dobry poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Studenci zawsze mają miejsce siedzące. Sale wykładowe są dobrze wyposażone, w większości znajduje się sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji oraz dodatkowo, w większych salach wykładowych znajduje się nagłośnienie. Studenci ocenili stan techniczny większości budynków jako dobry i pozwalający w pełni na realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia zadbała również o dostęp dla studentów do internetu bezprzewodowego. Studenci pozytywnie ocenili jego działanie. Uczelnia ponadto udostępniła studentom w czytelni kilka stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, z których mogą korzystać podczas przerw między zajęciami.

Studenci ocenianego kierunku zgłosili jednak, że Uczelnia nie zadbała dla nich o dostęp do specjalistycznych programów komputerowych wykorzystywanych w praktyce do zarządzania firmami typu SAP. Studenci nie mają też możliwości skorzystania z programów statystycznych, pomimo tego, że realizują kurs statystyki. Studenci wyrazili swoje niezadowolenie z zajęć z informatyki, w trakcie których uczyli się oni obsługi pakietu Microsoft Office na starych wersjach oprogramowania.

Uczelnia posiada własną bibliotekę, z której zasobów mogą korzystać studenci. W ich opinii biblioteka jest bardzo dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu. Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że większość źródeł mogą znaleźć w bibliotece Uczelni, co ocenia się pozytywnie. W Uczelni działa system informatyczno-biblioteczny umożliwiający łatwe wyszukiwanie niezbędnych pozycji. Studenci zostali przeszkoleni z jego korzystania, dlatego bardzo dobrze radzą sobie z jego obsługą. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów, chcących z niej skorzystać w czasie zjazdu. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji.

Wydział zadbał o udostępnienie studentom czytelni, która znajduje się przy bibliotece. Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelni jest dla nich wystarczająca, a miejsce przeznaczone na czytelnię w ich ocenie dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia. Ponadto studenci mogą korzystać ze swobodnego dostępu do księgozbioru umieszczonego w czytelni, co również spotkało się z ich pozytywną oceną.

Studenci podkreślili, że Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne, co zasługuje na pozytywną ocenę. Uczelnia każdorazowo zawiera porozumienie z instytucją przyjmująca studentów na praktyki. Ze względu na specyfikę studiów wachlarz instytucji, w których studenci odbywają praktyki jest bardzo szeroki, są to głównie banki, urzędy administracji publicznej oraz inne prywatne przedsiębiorstwa. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk studenckich dokładnie analizuje prawidłowość doboru miejsc odbywania praktyki przez studenta.

Budynki, w których odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku są w pełni dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W każdym budynku znajduje się winda lub innego rodzaju podnośniki, które umożliwiają studentom niepełnosprawnym ruchowo dotarcie na każdy poziom budynku. Student z niepełnosprawnością ruchową mają możliwość swobodnego dostępu do gabinetu Dziekana jak również do sekretariatu ds. studenckich. W budynku Uczelni znajduje się toaleta dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Uczelnia dba również o studentów niewidomych lub słabowidzących. Mogą oni korzystać ze specjalistycznego sprzętu, który jest im wypożyczany. Warto podkreślić, że czytelnia jest również przystosowana do potrzeb studentów niewidomych. Mogą oni korzystać w niej ze specjalistycznych programów komputerowych.

Infrastruktura dydaktyczna jest przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynkach A, B, D znajdują się:

- podjazdy i zmodernizowane wejście,
- windy przystosowane do przewozu studentów niepełnosprawnych,
- szerokie przejścia,
- osobne toalety.

Uczelnia dysponuje też sprzętem dla studentów z niepełnosprawnością wzroku, słuchu, dysfunkcją ruchu tj. laptopy obsługujące programy udźwiękawiające, przetwarzające mowę na słowo pisane, programy powiększające, odczytujące tekst, słuchawki, dyktafony itp. Kilka komputerów w czytelni multimedialnej dysponuje specjalnym programem dla studentów słabowidzących i słabosłyszących.

Podsumowując, przystosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych należy ocenić wyróżniająco.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna zapewnia studentom i pracownikom bardzo dobre warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych, studiowania i realizacji badań naukowych. Sale dydaktyczne są czyste, przestronne, wyposażone w estetyczne meble i nowoczesny sprzęt audiowizualny. Baza jest przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Infrastruktura, którą dysponuje jednostka spełnia oczekiwania studentów. Umożliwia ona w pełni studentom osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Wydział zapewnia studentom odpowiednią liczbę miejsc w salach dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili jakość bezprzewodowego dostępu do internetu. Uczelnia nie zapewnia jednak studentom dostępu do specjalistycznego oprogramowania. Bardzo pozytywnie przez studentów oceniona została działalność biblioteki oraz czytelni. Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których studenci odbywają praktyki. Budynki Uczelni oraz biblioteka i czytelnie zostały w pełni dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

W ocenie parametrycznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział Zarządzania ma kategorię C.

Od 2005 roku Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Działalność naukowo-badawcza prowadzona jest w ramach poszczególnych katedr oraz większych jednostek organizacyjnych (np. Instytut Nauk Społecznych, Centrum Badań i Analiz Europejskich) w formie badań zespołowych i indywidualnych. Plany badań naukowych Wydziału na każdy rok jest sporządzany w oparciu o plany katedr i zatwierdzany przez Rektora.

W latach 2008-2013 pracownicy związani z kierunkiem „zarządzanie” realizowali sześć zespołowych grantów badawczych:

1. Współczesne kierunki rozwoju nauk o zarządzaniu.
2. Problemy zarządzania w warunkach nieprzewidywalności i złożoności zmian.
3. Sektor małej i średniej przedsiębiorczości w globalnej gospodarce.
4. Przyszłość Europy.
5. Problemy zarządzania destylacją turystyczną
6. Psychologiczne aspekty przedsiębiorczości w warunkach kryzysu gospodarczego.

Wyniki przeprowadzonych badań zostały opublikowane w artykułach i referatach oraz monografiach naukowych pt. „Ku nowym paradygmatom nauk o zarządzaniu”, „Struktury organizacyjne powiązań małych i średnich przedsiębiorstw w globalnej gospodarce”, „Przyszłość Europy a problem z wartościami”, „Zarządzanie destynacją turystyczną”, „Przedsiębiorczość a zjawiska kryzysowe”, „Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego. Postawy i zachowania wobec zmian o charakterze kryzysowym”.

Badania własne pracowników związane są głównie z ich specjalnościami naukowymi i pracami awansowymi. Można wśród nich wyróżnić cztery nurty badawcze:

- 1) zarządzanie i funkcjonowanie przedsiębiorstw,
- 2) metody analizy różnych rynków,
- 3) społeczne, kulturowe, ekonomiczne uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw w UE,
- 4) globalizacja i zrównoważony rozwój.

Wyniki badań własnych prowadzonych w latach 2008-2013 pracownicy opublikowali w 19 wydawanych przez GWSH monografiach. 12 z nich dotyczy zagadnień związanych z zarządzaniem.

Łączny dorobek publikacyjny pracowników prowadzących zajęcia na kierunku „zarządzanie” w latach 2008-2013 obejmuje: 164 monografie i rozdziały w monografiach, 70 artykułów w czasopiśmie o zasięgu krajowym, 133 publikacje w czasopiśmie o zasięgu lokalnym.

Drugim, ważnym obszarem działalności naukowej pracowników związanych z kierunkiem „zarządzanie” jest organizowanie i współorganizacja konferencji naukowych. W badanym okresie zorganizowano 29 konferencji, w tym 9 o zasięgu międzynarodowym. Bezpośrednio z kierunkiem „zarządzanie” powiązać można następujące konferencje:

w roku akademickim 2008/2009

- „Współczesne kierunki rozwoju nauk o zarządzaniu” – ogólnopolska konferencja profesorów nauk o zarządzaniu pod patronatem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, dofinansowana przez MNiSzW, Katowice 6-7.11.2008 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,
- „Patrząc w przyszłość. Nowe kompetencje na nowe czasy” – konferencja naukowo-praktyczna zorganizowana przez Biuro Karier GWSH, Katowice 27.11.2008 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,
- „Przedsiębiorczość w warunkach Unii Europejskiej” – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana wspólnie z Uniwersytetem Śląskim w Opawie, Urzędem

Miejskim w Chełmku, Chełmek 23.04.2009 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,

- „Wykorzystanie potencjału dziedzictwa przemysłowego dla promocji turystycznej gmin i regionów”, międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana wspólnie z Urzędem Miejskim w Zabrze i Śląską Organizacją Turystyczną pod auspicjami Światowej Organizacji Turystyki, Zabrze 10-11.09.2009 r.,

W roku akademickim 2009/2010

- „Zarządzanie w warunkach nieprzewidywalności zmian” – ogólnopolska konferencja profesorów nauk o zarządzaniu pod patronatem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, Katowice 5-6.11.2009 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,
- „Zrównoważony rozwój. Od naukowego badania do politycznej strategii” – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana wspólnie z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, Forschungszentrum Karlsruhe, Institut fuer Technikfolgenabschaetzung und Systemanalyse oraz Fraunhofer Centrum Europy Środkowej i Wschodniej w Lipsku, Katowice 25-27.11.2009,
- „Aktywizacja kapitału ludzkiego w małych i średnich miastach” – ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana wspólnie przez Instytut Nauk Społecznych GWSH i Instytut Socjologii Uniwersytetu Śląskiego, Ustroń 18-19.03.2010 r.,

W roku akademickim 2010/2011

- „Konsument na rynku turystycznym – Polski System Informacji Turystycznej” – międzynarodowa konferencja naukowo-branżowa sfinansowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, Katowice 27-28.10.2010 r. (główny organizator – Wydział Turystyki i Promocji Zdrowia, przy współudziale Wydziału Zarządzania),
- „Problemy zarządzania organizacjami w warunkach nieprzewidywalności zmian”, ogólnopolska konferencja profesorów nauk o zarządzaniu pod patronatem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, Katowice 4-5.11.2010 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,
- „Przedsiębiorczość. Jej źródła i uwarunkowania psychologiczne”, ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Psychologii i Katedrę Zarządzania i Marketingu GWSH, Katowice 26.05.2011 r.,
- „Synergia nauki i biznesu warunkiem innowacyjności gospodarki. Nauka i biznes – spotkanie teorii z praktyką” – ogólnopolska konferencja naukowo-praktyczna zorganizowana wspólnie z Górnośląskim Forum Informatycznym, Katowice 14.06.2011 r.,

w roku akademickim 2011/2012

- „Nauki o zarządzaniu a niepewność i nieciągłość badanych zjawisk” – ogólnopolska konferencja profesorów nauk o zarządzaniu pod patronatem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, Katowice 3-4.11.2011 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,
- „Innowacyjność w zarządzaniu obiektami dziedzictwa przemysłowego dla turystyki” – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowano wspólnie z Urzędem Miejskim w Zabrze i Polską Izbą Turystyki pod auspicjami Światowej Organizacji Turystyki, Zabrze 10-11.05.2012 r.,

w roku akademickim 2012/2013

- „Nauki o zarządzaniu wobec nieprzewidywalności i złożoności zmian” – ogólnopolska konferencja profesorów nauk o zarządzaniu pod patronatem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN, Katowice 8-9.11.2012 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach,

- „Przedsiębiorczość a zjawiska kryzysowe”, ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Psychologii i Katedrę Zarządzania i Marketingu GWSH, Katowice 15.11.2012 r.,
- „Śląski kongres marketingu internetowego”, Katowice 7.06.2013 r., we współpracy z Wydziałem Zamiejscowym GWSH w Żorach.

Działalność naukowo-badawcza pracowników pozostaje w ścisłym związku z procesem dydaktycznym. W latach 2008-2013 pracownicy opublikowali w wydawnictwie WSGH 10 skryptów i materiałów do ćwiczeń z zakresu rachunkowości, informatyki, statystyki matematycznej, zarządzania zasobami ludzkimi, marketingu międzynarodowego. W wydawnictwie uczelnianym publikowane są również najlepsze prace dyplomowe (magisterskie i licencjackie) jak również prace studentów wykonane w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Zarządzania i Marketingu.

Wszystkie publikacje Wydawnictw GWSH: monografie, skrypty, Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania (dawniej Zeszyty Naukowe Katedr), publikacje pokonferencyjne i akademickiego forum młodych (gdzie znajdują się prace studentów) są udostępniane dla każdego internauty na stronie www.gwsh.pl/ebook.php w ramach realizowanej przez uczelnię polityki otwartego dostępu do wiedzy.

Studenci w czasie spotkania podkreślili, że nie spotkali się z propozycją wzięcia udziału w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Zainteresowanie studentów własnymi publikacjami naukowymi jest niewielkie, ponieważ nie dostrzegają oni potrzeby rozwijania swoich zainteresowań wymagających wykroczenia poza treści określone w programie kształcenia. Brak zainteresowania wśród studentów pracami naukowymi wynika z tego, że dominują studenci formy niestacjonarnej.

Uczelnia stara się rozwijać międzynarodową współpracę i wymianę z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Najczęściej wiąże się ona z realizacją Programu LLP Erasmus. W ramach tego programu za granicę wyjechało w latach 2009-2014 10 studentów i 7 pracowników kierunku „zarządzanie”, przyjechało 12 studentów obcokrajowców oraz 9 pracowników. Ponadto 9 studentów brało udział w Międzynarodowym seminarium studenckim Fundacji Karola Adenauera w Niemczech, 1 w Letnim Kursie Języka i Kultury Niemieckiej. O staraniach Uczelni w zakresie umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego pozytywnie świadczy przyjmowanie na staże naukowe zagranicznych studentów i doktorantów głównie z Kazachstanu (12 osób w latach 2011-2014), organizowanie biznesowego kursu e-learnigu z uczelnią z USA, prowadzenie fakultatywnych wykładów w języku angielskim przez pracowników Uczelni.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego(ocena: *w pełni*)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział Zarządzania prowadzi działalność naukowo-badawczą w formie indywidualnych i zespołowych programów badań, organizowania konferencji naukowych, krajowych i zagranicznych, publikowania efektów badań w wydawnictwach uczelnianych. Główne nurty badawcze wiążą się z procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku, sprzyjają rozwojowi kompetencji i umiejętności.

Szkoła powinna jednak starać się o uzyskanie wyższej kategorii Wydziału, wpisanie Zeszytów Naukowych Wydziału Zarządzania na listę punktowanych wydawnictw, zwiększenie aktywności pracowników w zakresie pozyskiwania grantów NCN oraz wymiany z uczelniami zagranicznymi. Studenci nie spotkali się z możliwością uczestnictwa w badaniach naukowych kadry.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Warunki i tryb rekrutacji określił Senat uchwałą z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia pierwszego, drugiego stopnia oraz na jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2013/2014. Uchwała rekrutacyjna zawiera podstawowe postanowienia dotyczące postępowania rekrutacyjnego, w tym również dla kandydatów, którzy świadectwo dojrzałości uzyskali za granicą. Zasady przyjęć na kierunek „zarządzanie” nie zawierają zapisów dyskryminujących. Warunkiem przyjęcia na studia jest złożenie kompletu dokumentów oraz uiszczenie opłaty wpisowej. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera żadnych zapisów, które pozwoliłyby na merytoryczną weryfikację wiedzy kandydata, m.in. poprzez określenie jakie wyniki egzaminu maturalnego stanowią podstawę przyjęcia na studia. Jest to szczególnie istotne w przypadku studiów II stopnia. Uchwała rekrutacyjna przewiduje taką sytuację, gdy studia I stopnia, które ukończył kandydat posiadają inne efekty kształcenia niż studia I stopnia na kierunku, na którym prowadzone są studia II stopnia, o przyjęcia na które, ubiega się kandydat. W takim przypadku przewidziane jest określenie przedmiotów do uzupełnienia (w postaci aneksu do decyzji o przyjęciu). Zapis ten nie jest jednak stosowany, a w teczkach studentów nie było takich aneksów.

7.2)

Łączna liczba punktów ECTS dla kierunku „zarządzanie” I stopnia, jaką student uzyskuje w toku studiów niestacjonarnych wynosi 180. Student w toku studiów I stopnia wybiera przedmioty specjalnościowe, przedmioty z grupy do wyboru oraz język obcy (ogólny, ponieważ specjalnościowy jest w grupie przedmiotów specjalnościowych). Łącznie za tą grupę przedmiotów student uzyskuje 77 punktów, co stanowi 42,8% zajęć. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów Wydział określił w przedziale od 82 do 84 w zależności od specjalności. Liczba ta jest stosunkowo wysoka, co powoduje, że również część zajęć poza planem studiów, powinna obejmować znaczną liczbę godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego.

Wydział określił prawidłowo łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach o charakterze praktycznym - wynosi ona 18-19 punktów ECTS. Prawidłowo jest również określona liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych (114 pkt. ECTS), chociaż jest ona nieco zawyżona. Obejmuje ona przedmioty podstawowe, kierunkowe, kształcenia ogólnego w rozumieniu dawnych standardów oraz przedmioty dodatkowe. Wydaje się, że zaliczanie niektórych przedmiotów do podstawowych dla kierunku „zarządzanie” jest nieuzasadnione (np. „Wychowanie fizyczne”). Liczba punktów ECTS za zajęcia oferowane w formie zajęć ogólnouczelnianych wynosi 23 punkty ECTS. Za zajęcia z wychowania fizycznego (na studiach stacjonarnych) przypisane są 1 punkt ECTS.

Na studiach II stopnia łączna liczba punktów ECTS w toku studiów wynosi 120. Student wybiera przedmioty specjalnościowe, za które otrzymuje łącznie 55 punktów, co stanowi 45,8% ogólnej liczby punktów ECTS. Można zatem stwierdzić, że zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu program studiów umożliwia studentowi wybór przedmiotów w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS.

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach niestacjonarnych Wydział określił na 52-62 punkty w zależności od specjalności. Liczba ta jest stosunkowo

wysoka, co powoduje, że również część zajęć poza planem studiów, powinna obejmować znaczną liczbę godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego.

Wydział określił prawidłowo łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach o charakterze praktycznym - wynosi ona od 8 do 11 punktów ECTS. Prawidłowo jest również określona liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych (30 pkt. ECTS). Liczba punktów ECTS za zajęcia oferowane w formie zajęć ogólnouczeniowych wynosi 23 punktów ECTS. Liczba ta jest wysoka jak na studia II stopnia i nie znajduje odzwierciedlenia w programie studiów. Na niestacjonarnych studiach II stopnia nie ma zajęć wychowania fizycznego.

Obciążenie pracą studenta na poszczególnych przedmiotach jest określone stosunkowo szczegółowo w opisach każdego przedmiotu. Struktura nakładu czasu pracy studenta uwzględnia wszystkie istotne elementy jego pracy, m.in. godziny kontaktowe z prowadzącym, konsultacje, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie do zaliczenia, egzaminu, itp. Struktura nakładu pracy studenta jest bardzo dobrze dopasowana do specyfiki przedmiotu, tj. uwzględnia czas zadań specyficznych dla danego przedmiotu (np. przewidziany jest czas na opracowanie strategii działań marketingowych dla przedsiębiorstwa logistycznego na przedmiocie „Marketing usług transportowych i spedycyjnych”). Liczba punktów jaką student otrzymuje za poszczególne przedmioty jest ustalona prawidłowo i odpowiada ich wymiarowi godzinowemu, skali trudności danego przedmiotu, tym samym uwzględniając indywidualny nakład pracy studenta. Rozkład punktów ECTS pomiędzy semestrami jest równomierny (30 punktów w semestrze), zarówno na studiach I jak i II stopnia.

Każdy prowadzący jest uprawniony do samodzielnego określenia zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia, które jednak muszą być zgodne z ogólnymi zasadami wynikającymi z Regulaminu Studiów. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o zakresie obowiązującego materiału oraz o formie i zasadach zaliczenia kursu. W opinii studentów prowadzący zajęcia przestrzegają przyjętych przez siebie kryteriów zaliczeń, które odnoszą się do przedstawionego na zajęciach materiału. W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku pozwalają na weryfikację nie tylko zdobytej wiedzy, ale również umiejętności. Zdaniem studentów zawsze są oni oceniani obiektywnie, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej, a prowadzący na ich prośbę tłumaczą szczegółowo jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, żeby zaliczyć egzamin w terminie poprawkowym. Warto jednak zwrócić uwagę, że Uczelnia wprowadziła mechanizm dodatkowych płatnych konsultacji w przypadku niezdania przez studenta egzaminu w pierwszym terminie. Student, który nie zaliczył egzaminu w pierwszym terminie, po wniesieniu opłaty w wysokości 40 zł ma możliwość skorzystania z dodatkowych konsultacji z prowadzącym zajęcia. W czasie konsultacji istnieje możliwość zaliczenia kursu bez konieczności przystąpienia do drugiego terminu egzaminu. Studenci przyznali, że bardzo rzadko korzystają z tej możliwości, niemniej jednak mechanizm ten należy ocenić negatywnie, ponieważ może on sugerować, że wniesienie dodatkowej opłaty pozwala na zaliczenie egzaminu.

Podsumowując, należy stwierdzić, że system oceny osiągnięć studentów w GWSH jest zorientowany na proces uczenia się. Ze względu jednak na wprowadzenie opłat za dodatkowe konsultacje, nie zapewnia on w pełni przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen.

7.3)

Uczelnia od wielu lat bierze udział w programie wymiany oraz praktyk Erasmus. W kwestii wymian studenckich w ramach programu Erasmus, Uczelnia ma podpisane porozumienia z europejskimi uczelniami prowadzącymi studia na kierunku zarządzanie, na które studenci wizytowanego kierunku mogą wyjechać. Studenci jednak nie są zainteresowani wymianami międzynarodowymi. W ostatnim roku akademickim tylko trzech studentów ocenianego kierunku wyjechało za granicę. Przyczyną tego jest fakt odbywania studiów w formie niestacjonarnej oraz zobowiązania zarówno zawodowe jak i rodzinne, które uniemożliwiają studentom wzięcie udziału w wymianie. Trzeba jednak podkreślić, że Uczelnia, poprzez działalność Działu Współpracy z Zagranicą aktywnie angażuje się na polu popularyzowania programu wymian. Na początku każdego roku akademickiego wszystkie grupy zajęciowe odbywają spotkanie informacyjne z pracownikiem Biura. Studenci mogą czerpać informacje na temat możliwości wyjazdów zagranicznych również ze strony internetowej Działu. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt monitorowania przez Dział satysfakcji studentów przyjeżdżających na GWSH, co umożliwia poprawę przygotowanej dla nich oferty edukacyjnej. Studenci wracający z wymiany są zawsze proszeni o swoją opinię oraz relację. Jakość programu wymiany jest często badana przez pracownika Działu, który wyjeżdża na uczelnie, z którymi GWSH ma podpisane porozumienie, co zasługuje na wyróżnienie.

Studenci GWSH mają też możliwość skorzystania z licznych projektów międzynarodowych organizowanych przez Dział Współpracy z zagranicą są to m. in. szkoły letnie, seminaria czy bezpłatne kursy języka niemieckiego w Niemczech. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym podkreślili swoje zadowolenie ze współpracy z Działem.

Studenci na ocenianym kierunku nie mieli możliwości wyboru języka obcego. Jednak nie stanowiło to dla nich problemu, ponieważ wszyscy zgodnie chcieli uczyć się języka angielskiego. Studenci mają możliwość poziomu zaawansowania. Studenci podkreślili, że są zadowoleni z poziomu kształcenia języków obcych na GWSH.

Uczelnia wdrożyła skutecznie system przyznawania punktów ECTS. Studenci nie są jednak świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że liczba punktów ECTS przyznawana za zaliczenie konkretnego kursu zależy od tzw. „ważności” przedmiotu lub prowadzącego zajęcia. Przyczyną tej niewiedzy jest brak polityki informacyjnej Uczelni skierowanej do studentów na temat systemu akumulacji i transferu punktów. Uczelnia nie przedstawiła też żadnych dokumentów potwierdzających modyfikację sposobu przypisania punktów ECTS, co należy ocenić negatywnie. Negatywnie należy odnieść się do faktu, że Uczelnia nie prowadzi wśród studentów badań dotyczących ich opinii na temat prawidłowości przypisania punktów ECTS. W ankiecie oceny zajęć dydaktycznych brak jest pytania w przedmiocie ilości czasu pracy jaki student poświęca w celu zaliczenia konkretnego kursu.

Uczelnia nie prowadzi studenckich wymian z uczelniami krajowymi.

7.4)

Z opinii studentów wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas odbywania zajęć jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy prowadzący mają ustalone godziny swoich konsultacji, również w czasie zjazdów. Studenci podkreślili, że prowadzący zajęcia zawsze są obecni na wyznaczonym dyżurze. Opisaną praktykę należy ocenić pozytywnie.

Studenci w odpowiedzi na pytanie potwierdzili, że często zdarza im się zdawać po kilka egzaminów w jednym dniu, co niekiedy jest dla nich dużym utrudnieniem. Zaleca się Uczelni takie rozplanowanie sesji egzaminacyjnej, które pozwoli uniknąć konieczności zdawania przez studentów więcej niż jednego egzaminu w jednym dniu np. poprzez organizację tzw. egzaminów przedterminowych.

Studenci na ocenianym kierunku studiów nie mają możliwości wyboru promotora pracy dyplomowej. Są oni przypisywani do konkretnego nauczyciela akademickiego. Studenci natomiast określają samodzielnie temat swojej pracy. W roku akademickim 2013/2014 grupy seminaryjne na wizytowanym kierunku nie są liczne, nie przekraczają średnio 15 osób, co należy ocenić pozytywnie.

Studenci zdecydowanie krytycznie odnieśli się do pracy sekretariatu ds. studenckich. Podnieśli oni, że mają problemy z załatwieniem podstawowych spraw. Bardzo często tworzą się przed nim długie kolejki oczekujących. Część spraw studenci mogą też załatwić za pośrednictwem „Wirtualnego Dziekanatu”. Studenci potwierdzili, że mają dostęp do Dziekana Wydziału również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Dziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym podkreślili, że tylko sporadycznie zdarza im się zaglądać do sylabusów poszczególnych kursów. Wystarczającą ich zdaniem wiedzę na temat kursów czerpią od nauczycieli akademickich. Z analizy sylabusów poszczególnych kursów wynika, że zostały one opracowane w sposób rzetelny oraz jednocześnie przystępny, co pozwala zainteresowanym studentom na swobodne z nich korzystanie, co ocenia się pozytywnie. Studenci znajdują w sylabusach kursów przede wszystkim informację na temat efektów kształcenia oraz o wymaganej literaturze przedmiotu. Jednak w ocenie studentów informacja na temat efektów kształcenia nie jest dla nich istotna. Negatywnie należy odnieść się do braku w sylabusach opisu metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia, przez co studenci nie mają możliwości znalezienia istotnych dla nich informacji na temat wymagań egzaminacyjnych oraz samej formy egzaminu lub zaliczenia.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów nie wprowadziła dodatkowych mechanizmów motywujący studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Jediną możliwością uzyskania zniżki w zapłacie czesnego jest społeczna praca na rzecz Uczelni w samorządzie studenckim.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku Regulamin ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów GWSH z 2013 r. Akt ten określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo, co należy ocenić pozytywnie. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca Działu Socjalnego zajmującego się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej studentom. Z analizy przedstawionych decyzji stypendialnych wynika, że Uczelnia w okresie od stycznia do czerwca przyznaje stypendia w niskiej wysokości, natomiast pod koniec roku kalendarzowego od października do grudnia ustala znacznie wyższe stawki, co zostało negatywnie ocenione przez studentów, którzy na początku roku akademickiego otrzymują wysokie stypendia natomiast w styczniu następuje znaczna ich obniżka. Zaleca się Uczelni wprowadzenie zmian w sposobie gospodarowania środkami w funduszu pomocy materialnej.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Z kolei w przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów, kryteriami jego otrzymania są uzyskanie wysokiej średniej ocen lub posiadanie osiągnięć naukowych, artystycznych lub sportowych. W rzeczywistości, Uczelnia przyznaje więc cztery rodzaje stypendium rektora dla najlepszych studentów. Średnia ocen oraz

osiągnięcia nie są ze sobą skorelowane, co należy ocenić negatywnie. Regulamin nie określa wystarczająco precyzyjnie co należy zaliczyć do osiągnięć studenta oraz nie różnicuje wagi poszczególnych osiągnięć. Decyzja o uznaniu danego osiągnięcia pozostawiona została do dyskrecyjnej decyzji Rektora lub odwoławczej komisji stypendialnej wydających decyzje stypendialne, co zasługuje na ocenę negatywną. Trzeba ponadto zauważyć, że Regulamin nie określa w jaki sposób tworzy się listę rankingową. Brak tych uregulowań należy również ocenić negatywnie.

Rektor i Dziekan na wniosek samorządu studenckiego postanowili przekazać swoje kompetencje do komisji stypendialnych oraz do odwoławczej komisji stypendialnej. Z analizy przykładowych decyzji stypendialnych wynika, że spełniają one wszystkie wymagania formalne stawiane przez art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym szczegółowe uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, co należy ocenić pozytywnie.

Samorząd studencki GWSH wyraził na piśmie swoją pozytywną opinię w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, co należy ocenić pozytywnie. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię jak również relacja przedstawicieli samorządu studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego, co zasługuje na pozytywną ocenę. Porozumienia poświadczane są zawsze odpowiednim dokumentem wydawanym przez samorząd studencki.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa Regulamin Finansowy stanowiący załącznik do uchwały Senatu Uczelni z dnia 20 marca 2012 r. Uczelnia nie pobiera od studentów dodatkowych opłat wprost zabronionych wyraźnie przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Uczelnia pobiera jednak opłatę za przygotowanie dokumentów do egzaminu dyplomowego, co w rzeczywistości jest obejściem zakazu pobierania opłaty za egzamin dyplomowy. Podobna sytuacja występuje w związku z koniecznością uiszczenia przez studentów wysokich opłat za archiwizację prac dyplomowych.

Wizytowana Uczelnia, jako uczelnia niepubliczna będąc do tego uprawniona, pobiera od studentów dodatkowe opłaty administracyjne tj. opłata rejestracyjna, wpisowe, opłaty za możliwość skorzystania z indywidualnego toku studiów, opłata za konsultacje sesyjne, opłata za oczekiwanie na powtarzanie roku lub semestru, opłata w wysokości 1/3 kwoty czesnego za skorzystanie z urlopu studenckiego, opłata za uzupełnienie różnic programowych, opłata za przedłużenie terminu na złożenie pracy dyplomowej, opłatę za tzw. warunek krótkoterminowy, który pozwala na zaliczenie egzaminu jeszcze w tym samym roku akademickim, opłata za uzupełnienie duplikatu karty okresowych osiągnięć studenta.

Warunki studiowania na GWSH określa każdorazowo umowa o świadczenie usług edukacyjnych zawierana ze studentem. Umowa określa prawa i obowiązki studenta. Wzorzec umowny oraz Regulamin Finansowy stanowiący załącznik do umowy zawiera klauzule o charakterze niedozwolonym tj. możliwość zwiększenia czesnego przez Uczelnię w przypadku spadku liczby studentów o więcej niż 20% (wpis 787). Należy podkreślić, że Uczelni w ten sposób przerzuca na studentów swoje ryzyko gospodarcze zmniejszenia się liczby studentów, które jest okolicznością od nich nie zależną. Regulamin przewiduje również możliwość podwyższenia czesnego z innych ważnych przyczyn niezależnych od Uczelni, o ile spowodują one wzrost kosztów prowadzonej działalności dydaktycznej na danym kierunku studiów, co należy uznać za zapis niedopuszczalny (wpis 802). Regulamin finansowy pozwala też na wprowadzenie dodatkowych opłat zarządzeniem Rektora, co również należy ocenić negatywnie.

W Uczelni działa samorząd studencki, którego struktury i zasady działania określa wewnętrzny regulamin. Przedstawiciele samorządu mają możliwość wnioskowania do władz Uczelni o dofinansowanie swoich projektów. Z relacji przedstawiciele samorządu wynika, że nie mają oni problemów z pozyskaniem dofinansowania. Pozytywnie należy również ocenić zapewnienia odpowiednio wyposażonej i dostosowanej do potrzeb samorządu siedziby, umożliwiającej mu bieżące funkcjonowanie.

Na pytanie o ocenę własnej aktywności wśród studentów przedstawiciele samorządu stwierdzili, że jest ona duża. W szczególności samorząd studencki angażuje swoje siły w projekty o charakterze integracyjnym oraz charytatywnym. Przedstawiciele samorządu studenckiego ocenili współpracę z władzami Uczelni jako bardzo dobrą i prowadzącą w większości przypadków do zawierania kompromisu, co należy ocenić pozytywnie.

Z relacji studentów podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA wynika, że są oni zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Jako mocne strony systemu wskazywali przede wszystkim obiektywne kryteria oceniania oraz dostępność prowadzących zajęcia. Jako słabe strony wypunktowane zostały źle działająca obsługa administracyjna, niska wysokość świadczeń stypendialnych oraz pobieranie szeregu dodatkowych opłat administracyjnych. Zarówno studenci jak i przedstawiciele samorządu studenckiego potwierdzili, że mają możliwość przedstawiania władzom Uczelni swojego stanowiska w sprawach studenckich. Każdy student może zwrócić się ze swoją indywidualną sprawą do Dziekana. Wnioski, jeśli są racjonalnie uargumentowane, spotykają się z pozytywną reakcją władz, co zasługuje na pozytywną ocenę.

W części VII raportu PKA z wizytacji programowej przeprowadzonej na kierunku zarządzanie GWSH w dniach 23-25 maja 2008 r. zespół dokonał oceny spraw studenckich. Do najważniejszych zastrzeżeń jakie zespół wizytujący zawarł w raporcie należały:

- 1) Brak w składzie Rady Wydziału odpowiedniej liczby przedstawicieli studentów. Obecnie Uczelnia gwarantuje udział przedstawicieli studentów w posiedzeniach Rady Wydziału w liczbie 20% wszystkich jej członków, dzięki czemu spełnione są wymogi ustawowe.
- 2) Brak możliwości wyboru poziomu zaawansowania zajęć z języka obcego. Uczelnia obecnie zapewnia studentom możliwość wyboru nauki języka obcego na dwóch poziomach.
- 3) W czasie wizytacji w 2008 r. studenci podnieśli, że biblioteka nie jest wystarczająco zaopatrzona w wymaganą literaturę przedmiotu. Obecnie studenci są w pełni zadowoleni z wyposażenia biblioteki.
- 4) Częste zmiany planu zajęć oraz zbyt późne informowanie studentów o zmianach. Niestety wizytowana Uczelnia nie wyciągnęła wniosków z uwag zespołu wizytującego. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym również podnieśli, że problem pozostaje aktualny.

Podsumowując należy stwierdzić, że wizytowana Uczelnia odnośnie spraw studenckich wyciągnęła wnioski z poprzedniej wizytacji programowej i rozwiązała większość problemów zgłaszanych przez studentów, co należy ocenić pozytywnie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) W treści uchwały rekrutacyjnej zawarte są wszystkie niezbędne postanowienia do prawidłowego przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego. Zasady przyjęć na kierunek „zarządzanie” nie zawierają zapisów dyskryminujących oraz uwzględniają

kandydatów, którzy świadectwo dojrzałości uzyskali za granicą. Uchwała rekrutacyjna przewiduje również dla II stopnia tryb postępowania w przypadku, gdy ukończone studia I stopnia nie odpowiadają efektom koniecznym do rozpoczęcia studiów na drugim stopniu. W takiej sytuacji przewidziany jest aneks do decyzji o przyjęciu, który określa konieczne do uzupełnienia przedmioty. Zapis ten nie jest jednak stosowany.

7.2) Ogólna liczba punktów ECTS charakteryzująca kierunek „zarządzanie” jest, z niewielkimi zastrzeżeniami, określona prawidłowo. Również struktura nakładu czasu pracy studenta konieczna do osiągnięcia efektów przedmiotowych nie budzi zastrzeżeń. Struktura nakładu pracy studenta jest dopasowana do specyfiki przedmiotu, uwzględnia wymiar godzinowy przedmiotu i stopień jego trudności. Uczelnia nie wprowadziła jednolitego systemu oceny studentów. Prowadzący zajęcia samodzielnie określa kryteria zaliczenia. W opinii studentów są oni oceniani w sposób obiektywny.

7.3) Uczelnia jest zaangażowana w programy wymian międzynarodowych. Możliwość wyjazdu na uczelnię zagraniczną nie cieszą się wśród studentów popularnością, ze względu na ich pracę zawodową, zobowiązania rodzinne oraz studia w formie niestacjonarnej. Uczelnia wykazuje duże zaangażowanie w proces internacjonalizacji studiów i aktywnie zachęca studentów do wzięcia udziału w projektach międzynarodowych.

7.4) System pomocy materialnej funkcjonuje na ocenianej Uczelni w sposób sprawny. Kryteria przyznawania świadczeń pomocy materialnej są sformułowane w sposób zrozumiały. Brak natomiast jasnego określenia kryteriów przyznawania stypendium rektora. Uczelnia pobiera szereg dodatkowych opłat administracyjnych, co spotkało się z negatywną oceną studentów. System opieki dydaktycznej nad studentami należy ocenić pozytywnie, szczególnie ze względu na dostępność prowadzących zajęcia. Negatywnie należy odnieść się do funkcjonowania systemu obsługi administracyjnej studentów. Uczelnia wspiera samorząd studencki poprzez dofinansowanie projektów oraz udostępnianie infrastruktury.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach został opracowany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia i zatwierdzony przez Senat Uchwałą Nr 4 z dnia 19 września 2012 r. W załączniku do tej uchwały określono cele, zadania oraz organizację systemu, tj. procedury, dokumenty i formularze oraz wynikające z systemu harmonogramy realizacji działań, ze wskazaniem organów odpowiedzialnych za ich wdrożenie. System ten został zaktualizowany przez Senat Uchwałą nr 4 w dniu 12 grudnia 2013 r.

Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu – zgodnie postanowieniami Statutu Uczelni - § 41 ust. 3 pkt. g) - sprawuje Rektor, zaś nad wykonywaniem działań wszystkich komisji – Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia.

Dla realizacji zadań wynikających z Systemu powołana została przez Rektora w dniu 20 września 2012 r. - 9 osobowa Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, zaś na poziomie wydziałów – Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, uaktualniona Zarządzeniem Rektora w dniu 19 września 2013 r. Rektor powołał również 14 Kierunkowych

Komisji ds. jakości kształcenia, a także Komisję Oceny Nauczycieli Akademickich. Rektor powołał również Biuro Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia odpowiedzialne za gromadzenie i przechowywanie dokumentów niezbędnych do działania wszystkich komisji i zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Z prac tej Komisji sporządzane są sprawozdania.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie Komisji Kształcenia. Przedstawiono dokumentację z ich posiedzeń. Na posiedzeniach Rady Wydziału omawiane są sprawy dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z elementami systemu zarządzania jakością kształcenia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia reguluje na ocenianym kierunku uchwała Senatu GWSH z dnia 19 września 2012 r. Instytucjonalną podstawę funkcjonowania systemu tworzą: Uczelniana, Wydziałowe i Kierunkowe Komisje ds. Jakości Kształcenia oraz szereg doraźnych zespołów realizujących określone zadania.

W ramach systemu zapewniania jakości kształcenia prowadzona jest systematycznie pod koniec każdego semestru ocena zajęć dydaktycznych przez studentów. Studenci mają możliwość oceny wszystkich nauczycieli akademickich, z którymi mieli zajęcia. Ocenie studentów nie podlega sposób weryfikacji uzyskania efektów kształcenia, co zasługuje na negatywną ocenę. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych wypełniana jest przez studentów w formie elektronicznej za pośrednictwem „Wirtualnego Dziekanatu”. Studenci mają zapewnioną możliwość wpisania swobodnego komentarza zawierającego własną opinię. Wyniki oceny przekazywane są do analizy pracownikom Biura Uczelnianej Komisji ds. jakości kształcenia, którzy opracowują zbiorcze wyniki ankiet oraz przyporządkowuje oceny i komentarze do konkretnych nauczycieli akademickich. Następnie wyniki analizowane są przez Dziekana i Rektora. Z pracownikiem, który uzyskał niezadowolające oceny, Dziekan odbywa rozmowę ewaluacyjną, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wskazali, że wyniki oceny nie są publikowane i przez to nie otrzymują oni informacji zwrotnej z badania. Wyniki ankietyzacji w postaci zbiorczego podsumowania nie są udostępniane do wiadomości studentów, co należy ocenić negatywnie. Studenci obecni w czasie spotkania z zespołem wizytującym wyrazili swoje niezadowolenie z faktu, że Uczelnia w celu zwiększenia frekwencji wypełnionych ankiet, wprowadziła w Wirtualnym Dziekanacie mechanizm, który uniemożliwia studentom korzystanie z jego funkcji bez uprzedniego wypełnienia ankiet. Zaleca się, aby Uczelnia zamiast wprowadzać mechanizmy zmuszające studentów do wypełniania ankiet, więcej czasu poświęciła na budowanie wśród studentów kultury jakości kształcenia. W rzeczywistości wprowadzony mechanizm, jak potwierdzili studenci, wywiera odwrotny skutek, ponieważ studenci wypełniają po jednym pytaniu w ankiecie, tylko w celu odblokowania systemu.

Na pozytywną ocenę zasługują sformalizowany system hospitacji zajęć przez Dziekana Wydziału. Na początku roku akademickiego ustalany jest szczegółowy harmonogram. Z każdej hospitacji spisywana jest protokół. Każdy nauczyciel akademicki po zakończeniu wizytacji dostaje informacje zwrotną zawierającą ocenę prowadzonych przez niego zajęć.

Studenci nie brali aktywnie udziału w tworzeniu nowych programów kształcenia, w ramach procesu wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Potwierdza to zarówno relacja władz Wydziału jak i przedstawiciele samorządu studenckiego. Uczelnia dała możliwość studentom na zgłaszanie swoich uwag i postulatów. Odpowiedni organ samorządu wyraził swoją opinię odnośnie nowego programu kształcenia w formie uchwały z dnia 20 września 2013 r., co ocenia się pozytywnie.

Studenci biorą udział w doskonaleniu jakości kształcenia poprzez uczestnictwo w spotkaniach Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia. Z relacji przedstawiciela samorządu studenckiego oraz przedstawionej dokumentacji wynika, że udział studentów w pracach Zespołu jest jak dotąd bierny. Przedstawiciel samorządu studenckiego potwierdził, że nie są oni zainteresowani i nie mają odpowiedniej wiedzy, żeby zajmować się kwestiami jakości kształcenia. Warto podkreślić jednak, że w praktyce Wydziałowego Zespołu przyjęło się pytanie przedstawiciela studentów pod koniec każdego posiedzenia, czy nie zgłasza jakiś wniosków lub problemów, co ocenia się pozytywnie.

8.2).

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się poprzez prowadzenie badań ankietowych wśród studentów. Studenci mają możliwość dokonania oceny poszczególnych przedmiotów, kadry nauczającej oraz warunków studiowania. Uzyskane wyniki pozwolą Kierunkowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku *zarządzanie* określić, czy zdaniem studentów warunki nauczania, treści, a także zakładane efekty kształcenia są adekwatne, i spełniają oczekiwania studentów.

Weryfikacja efektów kształcenia następuje także dzięki badaniu losów absolwentów kierunku studiów i ich sytuacji zawodowej. Badania ankietowe absolwentów są prowadzone w chwili ukończenia studiów, następnie będą w okresie kolejnych trzech i pięciu lat po ukończeniu studiów. Opracowany monitoring kariery zawodowej absolwentów Uczelni ma na celu zbadanie przebiegu kariery respondentów, kompetencji absolwenta na rynku pracy, warunków zatrudnienia, sposobów poszukiwania pracy, satysfakcji z wykonywanej pracy, stopnia zgodności pracy z kierunkiem studiów oraz przyczyn pozostawania bez pracy. Uzyskane informacje pozwalają na znalezienie związków między zdobytym wykształceniem, a kształtowaniem kariery zawodowej absolwentów. Wszystkie badania ankietowe są dobrowolne i w pełni anonimowe.

Opinie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców) stanowią istotny głos w doskonaleniu koncepcji kształcenia. Pozyskiwane są one za pośrednictwem powołanej w GWSH Rady Patronackiej. Dodatkowym źródłem informacji są także opinie pracodawców o studentach GWSH, których przyjęli na praktyki.

Propozycje zmian zgłaszane przez wykładowców i studentów, co do zawartości informacyjnej przedmiotów (liczba godzin w planie studiów, treści merytoryczne, propozycje wprowadzenia nowych przedmiotów lub zastąpienia istniejącego przedmiotu innym) są gromadzone przez Biuro Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia (BUKJK), a następnie przekazywane do analizy stosownej Kierunkowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Kierunkowe Komisje prowadzą również konsultacje z przedstawicielami przedsiębiorstw w celu aktualizacji programu kształcenia oraz dostosowania programu nauczania do zmieniających się oczekiwań rynku pracy. Nieprawidłowości procesu kształcenia zauważone przez studentów, pracowników dydaktycznych lub pracowników administracyjnych mogą być zgłaszane Dziekanowi Wydziału, Pełnomocnikowi ds. Jakości Kształcenia lub do BUKJK, które w zależności od rodzaju sprawy przekazuje ją do analizy właściwego jednostki wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Każda zgłoszona uwaga jest odnotowywana i nie pozostaje bez odpowiedzi. Przedstawiciele samorządu studenckiego jak sami przyznali biorą udział w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, ale efekty ich pracy są skromne. Uczelnia zapewnia odpowiedni udział studentów w składzie Senatu Uczelni oraz Radzie Wydziału oraz w Uczelnianym i Wydziałowym Zespole ds. Zapewniania jakości kształcenia. Studenci jednak nie biorą aktywnego udziału w posiedzeniach wymienionych gremiów.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ Biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+/-	+
Umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) W Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, który został zatwierdzony przez Senat Uchwałą Nr 4 z dnia 19 września 2012 r., a następnie zaktualizowany przez Senat Uchwałą nr 4 w dniu 12 grudnia 2013 r. W załączniku do tej uchwały określono cele, zadania oraz organizację systemu, tj. procedury, dokumenty i formularze oraz wynikające z systemu harmonogramy realizacji działań, ze wskazaniem organów odpowiedzialnych za ich wdrożenie. Studenci cyklicznie dwa razy do roku wypełniają ankiety dotyczące oceny zajęć dydaktycznych. Studenci wypełniają ankiety w formie elektronicznej. Zbiorcze wyniki ankiet nie są publikowane. Studenci nie uczestniczyli aktywnie w procesie przygotowywania programów kształcenia. Samorząd studencki wyraził jednak pisemną opinię o programie kształcenia. Studenci nie angażują się w prace na rzecz podnoszenia jakości kształcenia, pomimo tego, że mają takie możliwości.

8.2) Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się poprzez prowadzenie badań ankietowych wśród studentów oraz absolwentów. Badania ankietowe absolwentów są prowadzone w chwili ukończenia studiów, następnie będą w okresie kolejnych trzech i pięciu lat po ukończeniu studiów. Przeprowadzane są systematyczne konsultacje w pracodawcami – Radą Patronacką. Uzyskane informacje pozwalają na ewaluację programu kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	Program studiów		X			

4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Koncepcja kształcenia kierunku zarządzanie wykazuje spójność z misją Uczelni, strategią Wydziału i Uczelni poprzez oferowanie specjalności uwzględniających oczekiwania rynku pracy.

Określony przez Wydział system kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia zgodny jest z KRK. Zależności pomiędzy efektami obszarowymi i kierunkowymi są dobrze zidentyfikowane i zachowana jest zasada, że efekt kierunkowy jest uszczegółowieniem efektu (efektów) obszarowych, z których został wyodrębniony. Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi a przedmiotowymi są na ogół określone prawidłowo. *Wyjątek stanowią efekty kierunkowe wskazane w części 2.1. Raportu, które nie zostaną zrealizowane poprzez efekty przedmiotowe.*

Wydział stosuje system weryfikacji efektów kształcenia, który pozwala na sprawdzenie wszystkich kategorii efektów poprzez realizację poszczególnych etapów procesu kształcenia. Proces dyplomowania również weryfikuje osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Jednak zagadnienia, które powinny być monitorowane oraz zmodyfikowane to zwiększenie udziału samodzielnych pracowników nauki w procesie dyplomowania.

Uczelnia rozpoczęła systematyczne badanie losów zawodowych absolwentów. Badania ankietowe obejmują, jak na razie, stosunkowo mały odsetek absolwentów, działania te wymagają intensyfikacji. Uczelnia znajduje się dopiero w fazie wdrażania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”. Program studiów umożliwi osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla kierunku „zarządzanie”.

Uczelnia spełnia z nawiązką wymogi odnoszące się do minimum kadrowego. W skład minimum wchodzi 23 pracowników. Kadra tworząca minimum kadrowe jest stabilna, dla 19 osób Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Infrastruktura dydaktyczna zapewnia studentom i pracownikom bardzo dobre warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych, studiowania i realizacji badań naukowych. Wydział Zarządzania prowadzi działalność naukowo - badawczą w formie indywidualnych i zespołowych programów badań, organizowania konferencji naukowych, krajowych i zagranicznych, publikowania efektów badań w wydawnictwach uczelnianych. Główne nurty badawcze wiążą się z procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku, sprzyjają rozwojowi kompetencji i umiejętności. Wydział powinien starać się o uzyskanie wyższej kategorii, a także wpisanie Zeszytów Naukowych Wydziału Zarządzania na listę punktowanych wydawnictw.

Uchwały rekrutacyjnej zawierają wszystkie niezbędne postanowienia do prawidłowego przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego. Uchwała rekrutacyjna przewiduje również dla II stopnia tryb postępowania w przypadku, gdy ukończone studia I stopnia nie odpowiadają efektom koniecznym do rozpoczęcia studiów na drugim stopniu. W takiej sytuacji przewidziany jest aneks do decyzji o przyjęciu, który określa konieczne do uzupełnienia przedmioty. Zapis ten nie jest jednak stosowany.

W Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. Wojciecha Korfańtego w Katowicach funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się poprzez prowadzenie badań ankietowych wśród studentów oraz absolwentów. Przeprowadzane są także systematyczne konsultacje w pracodawcami – Radą Patronacką. Uzyskane informacje pozwalają na ewaluację programu kształcenia.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia zobowiązała się do wprowadzenia od nowego roku akademickiego do korekty efektów kształcenia tak aby zostały zrealizowane poprzez efekty przedmiotowe wszystkie zakładane efekty kierunkowe

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			

